ŠTEVILKA 149
LETO XIV
29. FEBRUAR 1980

brestov obzornik
glasilo delovne organizacije

Kako smo gospodarili lani

OB ZAKLJUČNEM RAČUNU ZA LETO 1979

KO PREGLEDUJEMO LETNO POROČILO O NAŠEM GOSPODARJENJU, UGOTAVLJAMO, DA SO VPRAŠANJA, NA KATERA SMO OPOZARJALI ŽE MED LETOM TUDI NA KONCU LETA OSTALA V GLAVNEM NESPREMENJENA. ZATO BOMO TOKRAT IZPUSTILI VSE TISTE UGOTOVITVE, KI SO VEČ ALI MANJ ZNANE IN SE SKUŠALI OSREDOTOČITI BOLJ NA NOVOSTI V ZADNJEM ČETRTLETJU.

Plan proizvodnje je bil za Brest kot celoto dosežen z indeksom 100.

V TOZD Pohištvo je bil zaostanek iz prvega polletja uspešno nadomeščen, tako da je plan v celoti izpolnjen. V TOZD Masiva in TOZD Iverka pa zaostanka iz prvega četrtletja ni bilo mogoče nadomestiti. Za Žagalnico in Jelko velja, da bi plan lahko bolj presegli, če ne bi v zadnjem četrtletju prišlo do pomanjkanje hlodovine. V ostalih temeljnih organizacijah je proizvodnja potekala normalno.

Za Brest kot celoto pa je zanimivo, da so odstopanja od plana po temeljnih organizacijah izredno majhna, čemur v preteklih letih ni bilo tako. Zato so tudi odstopanja po strukturi proizvodnega programa izredno majhna.

PRODAJA — DOMAČI TRG

Vsekakor je največji izpad nastal pri prodaji. Zadnje četrtletje, v katerem je bila v prejšnjih letih prodaja zelo velika, ni prineslo bistvenega znižanja zalog. Razlogi — od povečanja pologa, spremenjene potrošnje in manjše kupne moči — so znani.

Temu se je v Brestu pridružila še sprememba proizvodnih programov, kar je še dodatno zniževalo prodajo. Lahko smo zadovoljni le s prodajo kuhinjskega pohištva, čeprav so se tudi pri tem pojavljale težave; na primer predolg rok dobave, nekompletne dobave in podobno.

V Tapetništvu sta bila v začetku samo dva osnovna programa. Kasneje se je ponudba nekoliko razširila, vendar je treba proizvodni program še razširiti, če hočemo letos preiti na naročilniški program. Prodaja stolov iz Masive ni bila zadovoljiva, saj še ni uspela najti modelov stolov, ki bi lahko zadovoljili kapacitete tovarne in bili tržno zanimivi.

Največji izpad je bil vsekakor pri ploskovnem pohištvu. Prodaja Katarine BL je bila nekoliko pod pričakovanji pa tudi sedaj že upada, in ima močno konkurenco. Katarina WH se je začela na trgu uveljavljati, medtem ko je bilo potrebno ustaviti proizvodnjo Katarine 1 in 2, saj je trg ni sprejel.

Za prodajo primarnih proizvodov naj povemo, da je bila zelo uspešna. Omejevala sta jo pomanjkanje hlodovine pri žaganem lesu ter kapacitete Iverke pri ivernih ploščah. Tudi prodaja oplemenitenih ivernih plošč se je povečala, čeprav bi bila glede na kapacitete lahko tudi večja.

IZVOZ

Pri prodaji smo najbolj napredovali v izvozu. Izvoz je porastel za 26 odstotkov in dosegel višino 9.324.286 dolarjev. S tem je bilo pretrgano dveletno zaostajanje izvoza. Vsekakor pa je pri izvozu še vedno precejšnja razlika med domačo in izvozno ceno, kar pa je nekoliko omiljeno glede na samoupravne sporazume o pospeševanju izvoza.

NABAVA

Nabavno področje postaja vse bolj zapleteno. Najbolj so na rednost preskrbe vplivali omejitveni ukrepi na področju uvoza. Ta je še naprej ostal reguliran z omejitvami v obliki blagovnih in deviznih kontingentov, posebnih regionalnih soglasij in z deviznimi pravicami.

Ukrepi so tudi posredno ogrozili preskrbo naše delovne organizacije, ker so se znašli v težavah nekateri naši dobavitelji, ki za svojo proizvodnjo rabijo uvožene materiale. K temu je treba dodati še zamrznitev cen, po kateri so iz prometa izginili nekateri proizvodi. Posebno težavna pa je bila oskrba z lesno surovino, predvsem hlodovino, tako da je prišlo do zastojev v proizvodnji.

FINANČNI REZULTATI

Posledica takšnih gibanj pri proizvodnji, prodaji in nabavi se je najbolj občutno odrazila pri obratnih sredstvih. Obračanje obratnih sredstev je z izjemo nedovršene proizvodnje povsod slabše kot leto prej. Poslabšanje pri surovinah in materialih je posledica nestabilnega trga, ob čemer je težko voditi politiko optimalnih zalog, pri zalogah gotovih proizvodov pa je to posledica manjše prodaje. Iz teh razlogov so se tudi skokovito dvignile terjatve do kupcev in obveznosti do dobaviteljev, ki pa istočasno tudi kažejo, da je vprašanje likvidnosti pereče tudi v širšem gospodarskem prostoru.

Ob manjši prodaji je bil tudi celotni prihodek pod načrtovanim. Ob približno isti rasti porabljenih sredstev je bil dohodek dosežen z indeksom 95 glede na plan oziroma z indeksom 121 glede na preteklo leto.

Pri tem je samo v TOZD Žagalnica, TOZD Iverka in TOZD Jelka presežen načrtovani dohodek. Seveda tako oblikovan dohodek ne daje večjih možnosti za kakšno ugodnejšo delitev. K temu moramo dodati, da so zaradi omenjenih likvidnostnih težav porastle pogodbene obveznosti, predvsem obresti, ki so od preteklega leta višje kar za 55 odstotkov. Zato je kljub manjšemu izločanju za amortizacijo nad predpisano stopnjo porast čistega dohodka še manjši.

Stanje v delitvi čistega dohodka pa je po temeljnih organizacijah precej različno. Naj najprej povemo, da ni nobena temeljna organizacija v izgubi, pač pa TOZD Masiva in TOZD Tapetništvo ne pokrivata sklada skupne porabe in ga zato solidarnostno pokrivajo ostale temeljne organizacije. Kljub temu, da je z dogovorom o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka v letu 1980 sklad skupne porabe oblikovan na bistveno nižji ravni, pa so v poslovni sklad izločile samo temeljne organizacije Žagalnica, Gaber in Jelka.

OSEBNI DOHODKI

O neto osebnih dohodkih naj povemo, da so bolj sledili življenjskim stroškom kot pa rasti dohodka. Tako je bil porast glede na preteklo leto 25 odstotkov oziroma realno za okoli 1 odstotek.

NEKAJ PRIMERJAV

Na koncu še nekaj kazalcev gospodarjenja ter primerjava z oceno povprečij podskupin za Slovenijo.

Čeprav je za Brest kot celoto težko govoriti o kazalcih gospodarjenja, saj temeljne organizacije sodijo med štiri poskupine dejavnosti, ga lahko primerjamo predvsem s poskupino proizvodnja pohištva, ki je prevladujoča v delovni organizaciji.

Glede dohodka na delavca lahko ugotavljamo, da se Brest približuje povprečju. Vendar so obveznosti iz dohodka večje, zato je čisti dohodek na delavca manjši. Ravno tako je ocenjeno, da so razporejena sredstva za osebne dohodke in skupno porabo nekoliko pod povprečjem. Največji razloček vsekakor kažejo kazalci, ki se primerjajo na povprečno uporabljena sredstva in so praviloma povsod nižji. To kaže na likvidnostne težave v preteklem letu. Ravno tako so nekoliko pod povprečjem kazalci o akumulaciji.

Po temeljnih organizacijah lahko ocenimo, da so temeljne organizacije Pohištvo, Masiva in Tapetništvo pod povprečjem skupine, Žagalnica, Iverka in Jelka nekoliko nad povprečjem ter visoko nad povprečjem Gaber. Za Iverko ugotavljamo, da sodi po dohodku na delavca v sam vrh poskupine, vendar dlje ko gremo v delitvi dohodka, toliko bolj se slika slabša, tako da so kazalci akumulacije že podpovprečni. Nedvomno je to posledica kapitalno intenzivne investicije, ki zahteva znatno večjo akumulacijo, kar pa zadržane cene onemogočajo.

P. Oblak

Na Brestu je približno polovica od vseh zaposlenih — žena. Za njihov praznik jim poleg čestitk posvečamo našo 6. stran

Delavke v pakirnem oddelku TOZD POHIŠTVO

Sredstva za skupno porabo v 1980

Sredstva za skupno porabo so se za letošnje leto oblikovala odvisno od višine porabljenih sredstev v letu 1979. Obseg potrošnje sredstev skupne porabe je opredeljen v republiški resoluciji in še nadrobneje v dogovoru o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1980.

Na osnovi tega dogovora je lahko potrošnja sredstev skupne porabe za splošne namene **večja za 13 odstotkov od izplačil v letu 1979.** To pomeni, da bo potrošnji sredstev skupne porabe v letu 1980 namenjena posebna pozornost družbe. Tega se moramo zavedati vsi že na začetku leta in potrošnjo uskladiti po vrstah stroškov z razpoložljivimi sredstvi. O vrsti in oblikah potrošnje pa se dogovarjajo znotraj temeljnih organizacij.

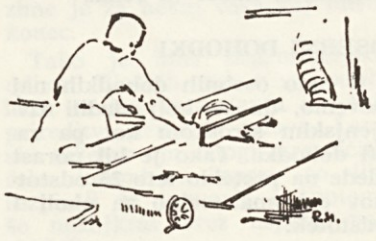

Med sredstva skupne porabe za splošno potrošnjo uvrščamo pri nas sredstva regresa za letni dopust, regresa za topli obrok, jubilantske nagrade in odpravnine, nadomestila za zdravstvena okrevanja in socialne pomoči, dotacije godbi in osnovnim šolam, dotacije sindikatu in mladini za njuno dejavnost, za obdaritev otrok ob novem letu (dedek Mraz), dejavnosti odbora za šport in sredstva za nepredvideno manjšo potrošnjo v obliki rezerve. V skupino sredstev za splošno potrošnjo prištevamo tudi zbrana sredstva 10 odstotkov od regresa za letni dopust, ki naj bi jih uporabili za izgradnjo rekreacijskih objektov.

Sredstva skupne porabe se zagotavljajo ob delitvi dohodka in čistega dohodka po zaključnem računu. Skladno z določili samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo in sporazuma o skupnih osnovah in merilih za pridobivanje in razporejanje dohodka, se sredstva skupne porabe zagotavljajo za vse delavce v enaki višini.

Tako kot že nekaj let nazaj tudi letos v nekaterih temeljnih organizacijah niso ustvarili dovolj dohodka, da bi lahko zagotavljali sredstva skupne porabe v enaki višini za vse delavce. Zato moramo po načelu vzajemnosti in solidarnosti združevati sredstva skupne porabe po kriteriju strukture čistega dohodka.

Solidarnostne pomoči so za letos potrebni TOZD Masiva in Tapetništvo ter delavci tovarne ognjevarnih plošč, ki je v izgradnji.

Za leto 1980 je predvidena višini regresa za letni dopust v neto znesku 2.034,00 dinarjev in pomeni 13 odstotno povečanje v primerjavi z letom 1979.

Vrednost sredstev za jubilantske nagrade in odpravnine je enaka kot je bila predvidena v letnem planu. Zdravstvena okrevanja in socialne pomoči so predvidene v višini 13 odstotnega povečanja glede na izplačila v letu 1979. Isto velja še za dotacije osnovnim šolam in godbi. Sredstva za dejavnost sindikata in mladine ter odbora za šport so predvidena v višini lanske porabe. Pri tem so posebej prikazana sredstva za obdaritev otrok za dedka Mraza v višini 100,00 dinarjev na delavca.

Regres za topli obrok je predviden v višini 13 odstotnega povečanja glede na leto 1979 in bo znašal na mesec 413,00 dinarjev. V skupnem znesku potrebnih sredstev smo letos morali upoštevati pri izračunu približno 15 odstotkov sredstev manj, ker nam med odsotnostjo z dela regres ne pripada. Rezervna sredstva so predvidena v minimalnih zneskih in se bodo lahko koristila za nepredvidene manjše stroške in dotacije.

Prav tako kot prejšnja leta je smiselno, da tudi letos poverimo svetu za gospodarske zadeve nalogo, da odloča o razdelitvi sredstev za osnovne šole, odboru za šport in rekreacijo ter določenega dela rezervnih sredstev. Ta razdelitev sredstev pa naj bo usklajena z željami temeljnih organizacij, predvsem pri razreševanju posameznih prošenj.

T. Zigmund

Sindikati o svojem delu

KONFERENCA BRESTOVEGA SINDIKATA

Iz poročila, ki je prikazalo dobre in slabe strani v delovanju konference sindikata, je bilo videti, da si je konferenca v preteklem obdobju zastavila veliko nalog, ki bi jih morala izpeljati.

Žal je reševanje mnogih zadev ostalo le pri načrtih, saj delo konference ni bilo takšno kot bi moralo biti, zlasti zaradi premajhne delavnosti članov konference, pa tudi slabe povezave z osnovnimi organizacijami. Konferenca je namreč le vsklajevalno telo, ki usklajuje delovanje osnovnih organizacij.

Eden izmed vzrokov za slabo delo pa je tudi v tem, da je sindikat še vedno slabo povezan z drugimi družbeno političnimi organizacijami in s strokovnimi službami.

Kljub slabi dejavnosti pa je bila vrsta nalog le izpolnjenih. To so predvsem naloge pri uveljavljanju zakona o združenem delu in druge družbeno politične naloge, pri katerih je nosilec sindikat.

Še vedno sta ostali nerešeni vprašanje nagrajevanja po delu in vprašanje letovanja naših delavcev, kljub temu, da je o obeh večkrat tekla razprava čez vse mandatno obdobje.

Da bi v prihodnje prispevali svoj delež k prizadevanjem zveze sindikatov Slovenije, si je konferenca za naslednje dveletno obdobje zastavila vrsto nalog, predvsem s področja gospodarske stabilizacije.

Vsi člani sindikata moramo usmeriti svojo dejavnost in prizadevanja tako, da bomo zagotovili svoj vpliv na vseh področjih, predvsem pa moramo

— povečati osebno odgovornost,

— utrditi delovno disciplino in izboljšati izrabo delovnega časa,

— zmanjšati porabo energije in materiala,

— naložbe usmeriti v povečanje izvoza,

— pospeševati racionalizatorstvo in novatorstvo,

— kar najbolj si prizadevati za boljšo organizacijo dela,

— vplivati na zmanjšanje bolovanj in izostankov z dela,

— prizadevati si moramo za pravilno delitev dohodka in osebnih dohodkov.

V prihodnje je treba posvetiti več pozornosti tudi vzgoji in izobraževanju ter kadrovanju sindikalnih delavcev. M. Modic

TOZD POHIŠTVO

Člani sindikata smo se zbrali 16. februarja, da bi ocenili svoje delo v preteklem obdobju. Poročilo je prispeval predsednik izvršnega odbora. Zelo kritično je ocenil delo v organizaciji, pa tudi delo posameznikov. Še vedno je najbolj žgoče vprašanje — nagrajevanje po delu. Osnovna organizacija sindikata si je ob tem precej prizadevala, vendar pa ni bilo zaželenih uspehov. Tudi na izrabo delovnega časa je bilo veliko pripomb. Žal so bile samo pripombe, premalo pa je bilo storjenega. Razprava je tekla tudi o izobraževanju delavcev, predvsem v neposredni proizvodnji. Veliko besed je bilo tudi o drugih vprašanjih, predvsem o sedanjem gospodarskem stanju, ki je vse prej kot rožnato.

Da pa ne bi samo razpravljali, smo izoblikovali tudi neposredne predloge za prihodnje delo.

Naj jih omenim le nekaj:

— večja delovna storilnost in delovna disciplina;

— nagrajevanje po kvaliteti dela;

— večje strokovno znanje delavcev — več načrtnega izobraževanja;

— oblikovanje celovitega sistema obveščanja;

— organizirano letovanje delavcev;

— humanizacija dela;

— kadrovska politika;

— družbena samozaščita.

Seveda čaka novo vodstvo še veliko drugega, sprotnega dela, saj nam je dobro znano, da so se letos začela velika prizadevanja za utrjevanje gospodarstva. Prav to pa nalaga sindikatu veliko političnega dela.

Povem naj še to, da je bil v duhu stabilizacije in zmanjševanja izgubljenih ur zaradi sestankov občni zbor sklican na prosto soboto. Odziv pa je bil slab, kljub temu, da so bili člani sindikata o tem dobro obveščeni.

Upati je, da se bomo v prihodnje obnašali bolj gospodarno in enkrat za vselej spoznali, da bomo lahko delili le tisto, kar bomo ustvarili. To seveda ne velja samo za našo temeljno organizacijo, ampak za slehernega člana naše družbe.

V. Žnidaršič

TOZD MASIVA

Predsednik osnovne organizacije je v uvodnem poročilu posvetil največ pozornosti gospodarjenju v naši temeljni organizaciji in slabemu finančnemu položaju, ki nas je pestil vse preteklo leto. Zato bo potrebno izkoristiti vse notranje rezerve — od boljše organizacije dela in učinkovitejše izrabe delovnega časa do večje delovne discipline in sprotnega izpolnjevanja nalog.

Tudi načelo delitve po delu še ni uresničeno, kar ostaja ena izmed najpomembnejši nalog sindikata. O tem se sicer dosti dogovarjamo, pravih uspehov pa ni. Poročilo se je dotaknilo tudi poglabljanja samoupravnih odnosov, vloge družbene samozaščite in njene krepitve, enotne metodologije v vrednotenju zahtevnosti dela, družbenega standarda in obveščanja delavcev.

Zatem so razpravljalci kritično ocenili razmere v naši temeljni organizaciji in predlagali rešitve. Kritično so ocenili tudi delegatski sistem. Delavci še vedno ne dobivajo dovolj informacij.

Zato naj bi na oglasne deske v tovarni razobešali tudi dnevne rede sej občinskih organov in SIS, kamor naj bi pripisali imena delegatov, ki bodo prisotni na seji.

Razpravljalci so menili, da je delo pri uveljavljanju sistema vrednotenja zahtevnosti dela prepočasno. Na občnem zboru so sklenili, naj se komisija svojega dela loti resneje in do 1. maja izdela sprejemljive vzorčne primere in jih posreduje v javno razpravo.

Našo proizvodnjo pesti tudi nepravočasna dobava materialov. Zato naj nabavna služba temeljne organizacije pravočasno posreduje sezname materialov, ki jih ni mogoče dobiti do roka in poišče drugo rešitev.

Za svoje prihodnje delo smo si zastavili vrsto nalog. Omenil bi samo najvažnejše:

— prizadevanja za uspešnejše gospodarjenje in gospodarsko stabilizacijo;

— uveljavljanje načel delitve po delu in rezultatih dela;

— utrjevanje položaja delavcev pri upravljanju z družbenimi sredstvi in pri odločanju o vseh družbenih zadevah;

— skrb za življenjske in delovne razmere naših delavcev ter razvijanje kulture, telesne kulture, rekreacije in oddiha;

— krepitev ljudske obrambe in družbene samozaščite.

V. Jerič

TUDI TO SE ZGODI

Pred nedavnim so bili sklicani direktorji vseh temeljnih organizacij v občini na prav poseben sestanek. Besedilo vabila je bilo takšnole:

»Pogovorili se bomo glede spremljanja in usklajevanja blagovnih in denarnih tokov (ponudbe in povpraševanje) ter o sprotnem obveščanju o določ.enih informacijah posameznih pojavov v okviru teh tokov.

Glede na sprotno obveščanje bi te informacije omogočale pravočasno ukrepanje za odpravo motenj v tekočem poslovanju.

Na sestanku vam bomo razdelili vprašalnike in dali podrobna navodila.

Prosimo, da se sestanka obvezno udeležite.«

Zares preprosto in razumljivo, mar ne?

Z občnega zbora sindikata v naši največji temeljni organizaciji

Uspehi gospodarjenja so odvisni od nas

POGLAVITNE ZNAČILNOSTI LETOŠNJEGA GOSPODARSKEGA NAČRTA

KER V ISTI ŠTEVILKI NAŠEGA GLASILA OBJAVLJAMO TUDI REZULTATE POSLOVANJA V LETU 1979, BOMO LAHKO PRI PLANU UGOTAVLJALI, ALI JE ZASTAVLJEN V PRIZADEVANJIH ZA IZBOLJŠANJE REZULTATOV POSLOVANJA IN ZA STABILIZACIJSKO OBNAŠANJE.

PROIZVODNJA

Naj tokrat začnemo z nekoliko neobičajnim prikazom proizvodnje; namesto po temeljnih organizacijah bomo namreč prikazali proizvodnjo po strukturi izdelkov.

Le-ta je naslednja:

v 000 din

Izdelki	Doseženo 79	Plan 80	Indeks
furnirano pohištvo	483.411	531.378	110
masivno pohištvo	113.451	134.110	118
kuhinjsko pohištvo	145.871	176.277	121
tapetniški izdelki	88.750	115.723	130
iverne plošče	256.473	375.940	146
žagan les	126.750	176.234	139
ipren, poliuretan	12.567	17.429	139
kartoni	16.848	22.000	130
ognjeodporne plošče	—	61.180	—
ostalo	10.670	5.983	56
SKUPAJ:	1,254.791	1,616.254	129

Že na prvi pogled je dovolj jasno, da se v strukturi zmanjšuje delež pohištva, kar je opredeljeno z načrtovanim prestrukturiranjem naše proizvodnje. Tudi po skupinah pohištva vidimo, da bo najmanj porasla proizvodnja furniranega pohištva, katerega zaloge so bile v preteklem letu najvišje.

Takšni premiki so posledica zmanjšanega oziroma nespremenjenega števila zaposlenih v pohištvenih temeljnih organizacijah ob istočasni mnogo večji proizvodnji za izvoz in s tem zmanjšanju pritiska na domačem trgu.

Na drugi strani se povečuje delež primarnih proizvodov od 30,6 na 34,2 in pojavlja se proizvodnja ognjevarnih plošč z deležem 3,8. Pri tem naj povemo, da se na račun nove proizvodnje, zaradi zmanjšanega števila zaposlenih v pohištvenih temeljnih organizacijah skoraj ne bo povečalo število delavcev. Večja proizvodnja temelji torej samo na večji produktivnosti dela.

PRODAJA

Morda se zdi sorazmerno visok indeks povečanja pri prodaji nekoliko protisloven z možnostmi na našem trgu. Vendar moramo upoštevati, da je s planom predvideno znižanje zalog in da se je pojavila nova proizvodnja ognjevarnih plošč. Pri znižanju zalog pa gre za dvojni učinek:

a) znižanje zalog povečuje celotno prodajo in s tem števec indeksa porasta;

b) osnova v preteklem letu je manjša za predvideno zmanjšanje zalog in s tem je manjši imenovalec indeksa porasta.

Če upoštevamo te razloge in večjo proizvodnjo primarnih proizvodov, je porast prodaje končnih proizvodov v mejah možnosti. To še posebej velja, ker načrtujemo za 36 odstotkov večji izvoz. Pri tem moramo pojasniti, da izvozne cene dosegajo do 50 odstotkov nižje vrednosti kot domače, zato je povečanje izvoza, merjeno v fizičnih kazalcih, precej višje od domačega trga.

Vsekakor glede na stabilizacijske ukrepe tako zastavljeni načrt prodaje ne bo lahko izpolniti. Zaradi čedalje večjega števila proizvajalcev bo treba vse več moči vložiti v boljše oblikovanje, večjo kvaliteto in boljši servis. Poleg tega pa moramo težiti, da večamo delež prodaje prek lastne maloprodajne mreže, kjer so prodajne usluge in predstavitev naših proizvodov kupcu mnogo boljše. Zato je za leto 1980 načrtovana prodaja v lastnih salonih v višini 200 milijonov dinarjev.

FINANČNI KAZALCI

Osnovne kategorije v delitvi dohodka so za delovno organizacijo naslednje:

	v 000 din
1. celotni prihodek	2,039.236
2. dohodek	637.728
3. čisti dohodek v tem:	398.931
— osebni dohodki	288.904
— neposredna svobodna menjava dela	8.392
— stanovanjski prispevek	23.890
— rezervni sklad	19.351
— skupna poraba	28.550
— poslovni sklad	29.844

Takšna delitev je tudi posledica upoštevanja dogovora o družbenem usmerjanju razporejanja dohodka v letu 1980. Tako se sredstva razporejenih osebnih dohodkov kljub novi proizvodnji ognjevarnih plošč povečuje za delovno organizacijo kot celoto za 20 odstotkov. Pri tem je ob enaki startni vrednosti točke upoštevano načelo o počasnejši rasti osebnih dohodkov v temeljnih organizacijah s slabšimi delitvenimi razmerji v letu 1979. Samo načrtovani dohodek bi jim namreč omogočal bistveno hitrejšo rast osebnih dohodkov.

Za sklad skupne porabe niso predvidene omejitve, ker služi kot osnova za izplačila v letu 1981. Vendar pa so v njem zajete samo najnujnejše potrebe, tako da so tudi pri tem upoštevani stabilizacijski ukrepi.

Ne glede na takšno delitev pa imajo večje možnosti za odvajanje v poslovni sklad samo temeljne organizacije Žagalnica, Gaber in Jelka ter delno Iverka, ki pa s tem še daleč ne pokrije svojih obveznosti do odplačil kreditov.

Tudi iz plana je videti, da se bodo letos likvidnostne težave nadaljevale, če ne bomo uspeli dobiti dodatnih finančnih virov. Zato je tudi načrtovano zelo majhno vrednostno povečanje zalog oziroma, v fizičnih kazalcih plan predvideva zmanjšanje zalog surovin in materialov, zalog gotovih proizvodov ter zalog nedovršene proizvodnje.

NALOŽBE

Naložbe so načrtovane na najnižji možni ravni — v vsaki temeljni organizaciji 1,000.000 dinarjev oziroma v TOZD Pohištvo in Iverka 1,500.000 dinarjev za najnujnejše nadomestitve opreme, ki bodo med letom potrebne. Edina razširjena reprodukcija je predvidena v širitev trgovske mreže zaradi potreb po prodaji blaga. V tako skrčen program nas silijo omejitve investicijske porabe ter pomanjkanje lastnih investicijskih sredstev, saj amortizacija komaj pokriva odplačila glavnic od kreditov.

Pri osebnih dohodkih je načrtovana enotna vrednost točke 0,0980, tako da bi povprečni neto osebni dohodki dosegli 6973 dinarjev mesečno na zaposlenega. Vsekakor pa se bodo lahko v tem letu povečali samo ob večjem ustvarjenem dohodku kot pa je načrtovan.

P. Oblak

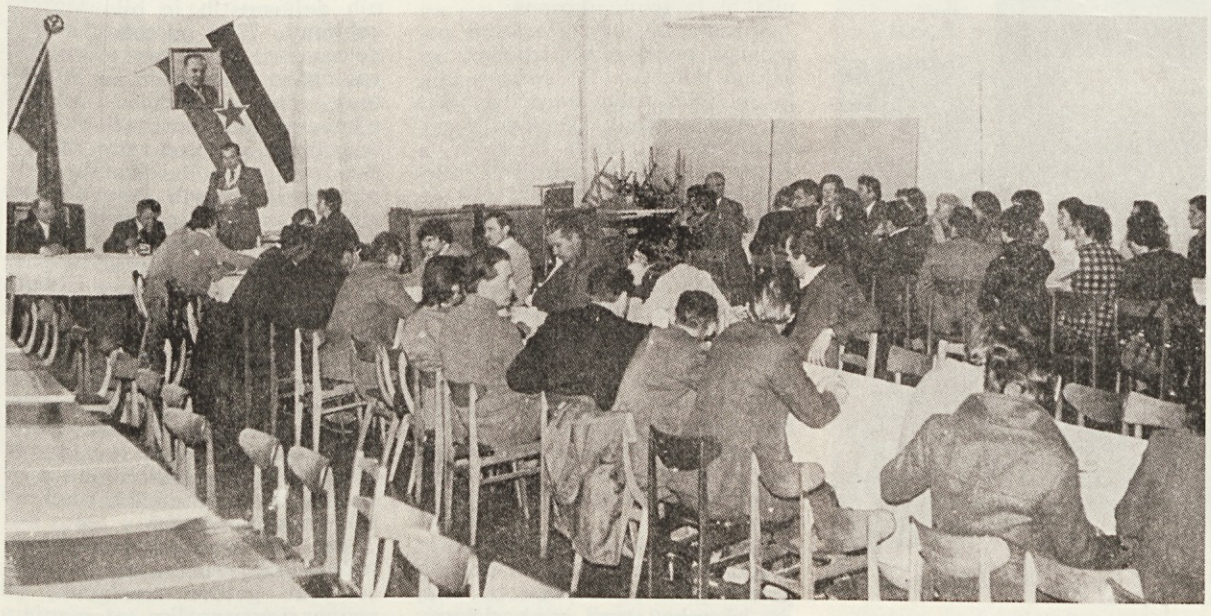

Še en posnetek z občnega zbora sindikata v TOZD POHIŠTVO

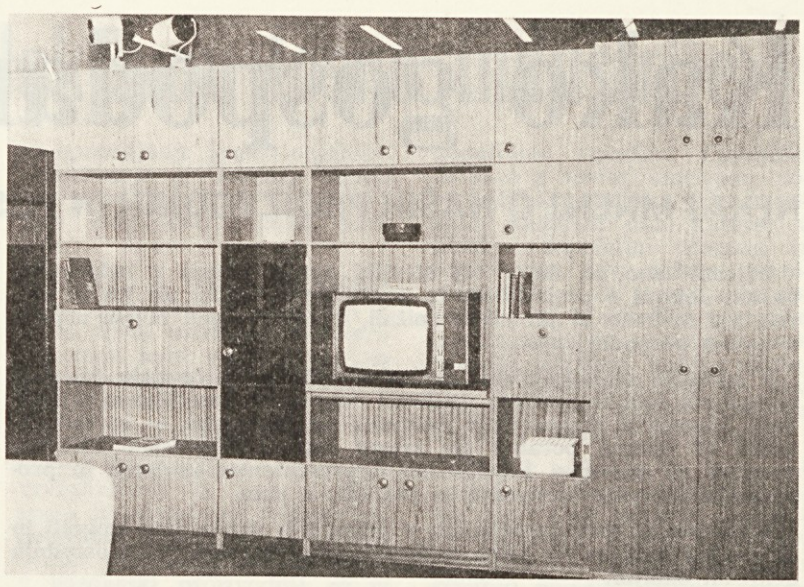

Nova KATARINA TK v našem Salonu pohištva

Naša prodajalna tudi v Beogradu

Delavci temeljne organizacije Prodaja, s tem pa tudi vsi Brestovci smo bogatejši za novo prodajalno, ki smo jo odprli v Beogradu. Tako izpolnjujemo dolgoročno usmeritev naše delovne organizacije, da bi čim več svojih izdelkov posredovali kupcem prek lastnih prodajaln.

V Beogradu smo namreč iz dela zgradbe, v kateri smo že do sedaj imeli skladiščne prostore, s preureditvijo pridobili okrog 300 kvadratnih metrov prodajnih površin, pri tem pa nam je ostalo še okrog 400 kvadratnih metrov skladiščnih prostorov. Prodajni prostor je dovolj velik in tako urejen, da na njem lahko prikazujemo vse naše izdelke. S tem kupcu omogočimo, da si ustvari predstavo, kako bi si opremil stanovanje. Kljub temu, da prodajalna ni na najbolj ustreznem kraju, saj je v predmestju Beograda, je zanimanje za naše pohištvo veliko. Z dobro propagando, ki je bila primerna tudi doslej, si bomo pridobili še več kupcev in tako ugotovili, da je bila odločitev o naši prodajalni v Beogradu pravilna.

Sedaj delo v tej prodajalni teče normalno in prvi rezultati so kar spodbudni. Predvidevanja, da bi v letu 1980 prodali v tej prodajalni za dve milijardi starih dinarjev naših izdelkov, se bodo kot kažejo dosedanji rezultati, uresničila. To je še en dokaz več, da je usmeritev Bresta v lastno prodajno mrežo pravilna in da moramo z njo nadaljevati. Zato naj končam ta zapis z željo, da bomo že letos v našem glasilu brali še en članek z naslovom »PRODAJALNA TUDI V ...«

B. Jernejčič

Čisti računi — dobri prijatelji

Ko si prizadevamo za boljše gospodarjenje, bi rad na kratko prikazal uspehe, ki smo jih dosegli v temeljni organizaciji Tapetništvo od ustanovitve naprej in hkrati poskušal omeniti nekaj stvari, ki bodo po mojem mnenju oteževali letošnje gospodarjenje.

Ko smo začeli s proizvodnjo, združeni izpod treh različnih streh, je bila zmeda pri normativih časov res velika. Za noben izdelek nismo natančno vedeli, koliko nas dejansko stane, koliko časa pravzaprav porabimo in tako naprej. Zato si je vodstvo ves čas prizadevalo, da bi imeli »čiste račune«, kar zadeva čase: torej redni čas izdelave. To nam je delno uspelo tako, da smo zmanjševali čase in poravnavali ritem dela pri različnih izdelkih. Pri tem je bilo precej težav, vroče krvi in še česa...

Danes se lahko kolektiv pohvali, da smo na tem področju ogromno naredili. Naj povedo številke:

IZDELEK	pl. čas 1978	pl. čas 1980	indeks
Mojca EN-I RO	7	3,535	198
Mojca LE-I RO	15,6	6,312	247
ZLabod LE	7,680	6.544	117

Ugotovimo lahko, da so rezultati dobri; pripomnil pa bi, da smo imeli pri najmanjšem indeksu največ težav. To je še vedno tema za razgovor, saj ravno za ta kavč vemo, da je realni čas izdelave okrog 5 ur. Pripominjam, da so ti rezultati predvsem plod večjega prizadevanja delavcev v proizvodnji. Lahko trdim, da imamo še vedno preveč organizacijskih izgub časa. Preveč je zastojev zaradi pomanjkanja ali nekompletnosti materiala, preveč posamičnega prenašanja izdelkov in še in še!

Da je rezerv pri produktivnosti še precej, naj nanizam nekaj podatkov: tapeciranje izdelkov ima 65 odstotkov produktivnega dela ali 290 minut. Druga skrajnost pa je velik odstotek organizacijskih izgub; pri lepljenju iprena 52 minut dnevno! Seveda je v tem času nekaj nujnih opravil, ki bodo ob takem tehnološkem postopku še ostala, veliko pa je transporta, ki ga bomo morali odpraviti z namestitvijo dobrega transportnega delavca.

Naj ob koncu omenim še cilj, ki ga moramo v doglednem času doseči: dve uri in pol za izdelavo fotelja. Toliko namreč porabijo dobre, organizacijsko in poslovno urejene tovarne tapetniških izdelkov.

Celoten kolektiv pa se mora zavedati temeljnih pogojev, če naj dosežemo dobre poslovne uspehe:

— na trgu smo vsi enaki — brez privilegijev;

— nihče od zunaj nam ne bo mogel urejati naših težav;

— v proizvodnji, ki je odvisna od delavčevih rok, so za uspeh nujno potrebni dobri medsebojni odnosi;

— vsi organi upravljanja in sindikat pa morajo imeti vedno pred očmi enoten cilj — boljši gospodarski uspeh.

T. Zrimšek

Kako gospodariti z manjšimi stroški

NEKAJ MNENJ O NAŠIH PROIZVODNIH IN POSLOVNIH STROŠKIH

Odločili smo se, da v tej številki spregovorimo z nekaterimi našimi delavci o proizvodnih in poslovnih stroških; ali jih ni preveč, kje in kako bi jih lahko znižali, da bi dosegali boljše uspehe v našem gospodarjenju...

V splošnih stabilizacijskih prizadevanjih za varčevanje na vseh ravneh sta bila že sprejeta družbeni dogovor o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka (med drugim — osebni dohodki in skupna poraba) ter zvezni zakon, ki začasno omejuje sredstva za dnevnice, kilometrino, reprezentanco, reklamo in propagando, avtorske honorarje in pogodbe o delu.

Zato smo se tem vprašanjem v pogovorih namenoma izognili in se omejili bolj na to, kako zniževati druge stroške v neposrednih delovnih okoljih.

Seveda samo teh nekaj mnenj ne more celoviteje odgovoriti na vprašanje, kako zniževati stroške v celotnem in zapletenem sistemu poslovanja v tako veliki delovni organizaciji kot je naša.

Če pa smo z njimi dosegli to, da se bo vsak delavec na svojem delovnem mestu ob teh vprašanjih resno zamislil in tudi ukrepal v okviru svojih možnosti, pristojnosti in odgovornosti, smo dosegli ogromno...

TONE BAVDEK — direktor TOZD in FRANC BRANISELJ — vodja kotlovnice v TOZD Pohištvo

V temeljni organizaciji imamo dve vrsti režije in sicer proizvodno (delo po normi — delovno režijo) in zaposlene v režijskih službah. Obe vrsti režije lahko obravnavamo kot pojav pri zmanjševanju stroškov na enoto proizvoda. Režijsko delo v proizvodnji poteka počasneje kot delo po normi. Prav to razmerje pa za našo temeljno organizacijo ni ugodno. Zato nas v prihodnje čaka še veliko truda, da bomo to razmerje spremenili v korist dela po normi.

Drugo vprašanje, ali pa sploh najpomembnejše, pa predstavljajo zaposleni v režijskih službah. Iz podatkov je videti, da se je število zaposlenih v režiji občutno povečalo. Dejstvo je, da nameravamo letos in tudi v prihodnje zmanjševati število zaposlenih in sicer proporcionalno v proizvodnji in v režiji. To pa zahteva, da se bomo morali bolje organizirati in tako dosegati boljše rezultate dela.

Tudi pri izkoriščanju materiala se da še veliko napraviti. Skrbno se bomo lotili dela na tem področju in sicer tako, da bomo uporabljali predvsem domače surovine, seveda, kolikor bo to mogoče.

Naslednji velik strošek je energija. Tudi pri tem so še rezerve, ki jih bo treba dosledno bolje izkoriščati. Naj omenimo samo nekatere:

— nadzor nad uporabo energije bi moral biti celovit, od proizvodnje do končne uporabe,

— izkoristiti bi morali vse odpadke, predvsem tiste, ki niso uporabni za nadaljnjo uporabo. Po možnosti bi morali uporabljati čimveč protitlačne pare.

Omenjenih je bilo le nekaj pomembnejših zadev, ko govorimo o stroških. Žal do sedaj nanje nismo bili dovolj pozorni. Letos, pa tudi v prihodnje, bomo primorani, da se bomo čimbolj posvečali stroškom, ki bremenijo naše proizvode in dvigajo že tako visoke cene.

JANEZ KEBE — vodja skladišča gotovih izdelkov v TOZD Tapetništvo

V letu 1980, letu stabilizacije gospodarstva, bi se moral vsak delavec, na vsakem delovnem mestu truditi, da bi svoje delo opravljal dosledno, kar je osnova za nemoteno proizvodnjo.

Na vprašanje, kako znižati proizvodne in poslovne stroške v naši temeljni organizaciji, je težko odgovoriti. Naši proizvodni prostori so namreč premajhni za nemoteno proizvodnjo.

Menim, da bi lahko poslovne stroške zmanjšali tudi s pravilnim skladiščenjem gotovih izdelkov. Veliko naših izdelkov se pri skladiščenju poškoduje. To je posledica premajhnih skladiščnih prostorov, v veliki meri pa tudi nepravilnega odnosa do dela. Že pred pripravami na proizvodnjo, pri raziskavi tržišča bi morali temeljito paziti, da za proizvodnjo izberemo takšen izdelek, ki je za tržišče zanimiv.

Tako bi delno rešili težave s skladiščenjem izdelkov (zmanjšanje zalog gotovih izdelkov), saj bi bil čas poti izdelka od proizvodnje do kupca krajši.

ZDRAVKO ŽAGAR — tehnolog v TOZD Gaber

Glede na to, da smo v Brestu že pripravili vrsto ukrepov za stabilizacijo gospodarjenja, bi omenil le nekaj zadev, s katerimi bi dosegli še boljšo in rentabilnejšo proizvodnjo v naši temeljni organizaciji.

— Znova bi morali normirati delovni čas v temeljni organizaciji in ugotoviti, ali je smotrno izkoriščen.

— Vso pozornost moramo posvetiti porabi reprodukcijskega pa tudi pisarniškega materiala.

— Več pozornosti moramo posvetiti proizvodnji v strojnem oddelku, saj se tam pojavlja največ nekvalitetnih izdelkov. Ker je strojni oddelek začetek proizvodnega procesa, se nekvalitetni izdelki pojavljajo vse do poslednje operacije. Temu sta krivi nezadostna kotrola in samokontrola med delavci.

— V zadnjem času smo sicer nekoliko izboljšali delovno disciplino, vendar pa so nekateri delavci še vedno nedisciplinirani, kar slabo vpliva na ostale. Vsak posameznik bi se moral zavedati, da lahko sam veliko vpliva na uspeh gospodarjenja in se temu primerno tudi obnašati.

BORIS RUPAR — planer proizvodnje v TOZD Jelka

Ob splošnih stabilizacijskih prizadevanjih za varčevanje na vseh področjih bi se morali osredotočiti tudi na naše notranje rezerve, na odpravljanje naših neposrednih slabosti.

Morali bi uporabljati cenejše surovine; na primer: namesto dragih 4-milimetrskih plošč Ultralesa bi lahko uporabili cenejše 4-milimetrske iverne plošče, pa jih trenutno na tržišču ni mogoče dobiti.

Morali bi si tudi prizadevati, da bi imeli stalni proizvodni program. Zaradi pogoste menjave programov pride do večjih izdelavnih stroškov. Če bi izdelovali samo program KATARINA TK in program miznih plošč za Zahodno Nemčijo, bi se izdelavni stroški na enoto proizvoda zmanjšali.

Tudi ob pomanjkanju opreme za masivno obdelavo se nam stroški zelo povečajo, če masivne elemente izdelujemo doma. Zato moramo težiti, da nam bodo vse masivne elemente izdelale v kooperaciji druge temeljne organizacije.

Mislim, da imamo tudi pri izdelavnih časih rezerve. Prizadevati bi si morali, da bi letos z ustrezno organizacijo skrajšali izdelavne čase in tako znižali izdelavne stroške.

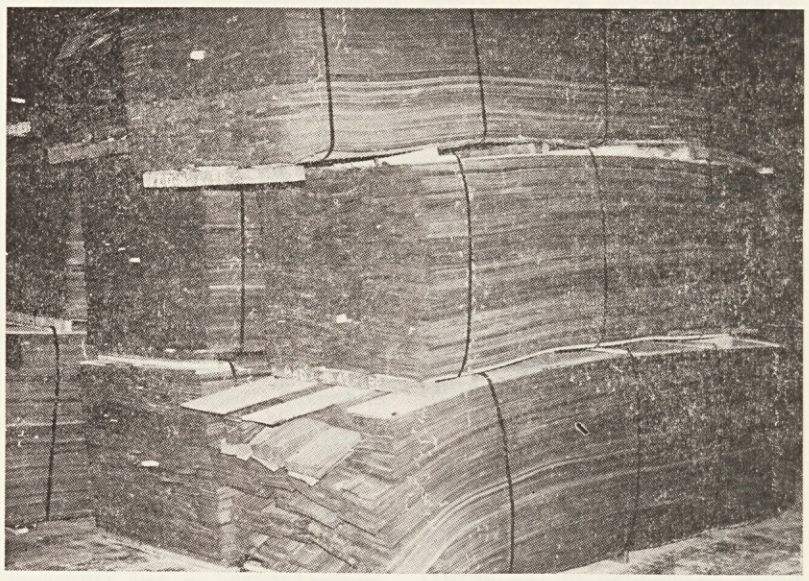

S skladišča furnirja. Z nabavo le-tega in drugih materialov je vse več težav.

RUDI DEBEVC — vodja tehnične priprave dela v TOZD Masiva

V naši temeljni organizaciji smo sprejeli že vrsto ukrepov v zvezi s stabilizacijo gospodarjenja. Menim pa, da je še precej možnosti, kako zmanjšati proizvodne in poslovne stroške.

— Vsak delavec bi moral dosledno, kvalitetno in do dogovorjenega roka opravljati dela in naloge, za katere je zadolžen;

— vsi zaposleni bi morali biti sproti in pravočasno obveščeni o rezultatih gospodarjenja;

— z družbeno-političnim delom bi morali krepiti delovno zavest vsakega posameznika;

— stalno bi morali posodabljati tehnologijo in organizacijo dela v temeljni in v delovni organizaciji;

— redno bi se morali dogovarjati o delitvi proizvodnih programov;

— pretok informacij med proizvajalcem in kupci bi moral biti stalen in točen, saj sedaj informacije največkrat ne pridejo do proizvajalca ali pa s precejšnjo zamudo;

— pravočasen pretok informacij bi zagotovili s stalnim sodelovanjem med službami.

MIRJAM ZAKRAJŠEK — disponent v TOZD Prodaja — oddelek maloprodaja

Delo našega oddelka obsega prodajo v sedmih salonih pohištva po vsej Jugoslaviji. Ker je letos leto stabilizacijskih prizadevanj, že pripravljamo ukrepe, kako najbolj varčevati in zniževati stroške poslovanja. Omenila bi le troje ukrepov:

Spremenili naj bi sistem naročanja pohištvenih izdelkov za salone pohištva. Do sedaj so bila le telefonska naročila, zdaj pa bomo uvedli pismeno naročanje na ustreznih obrazcih, s čimer se bodo zmanjšali telefonski stroški.

Spremenili bomo tudi sistem internega posebnega naročanja za kuhinje in sedežne garniture. Namesto dvakratnega izpisovanja naročila na dva dokumenta, naj bi ga poenostavili na en dokument — odpremnico, ki bi vsebovala vse ustrezne obrazce za naročilo in interne premike oziroma zadolžitve.

Uvedli bomo tudi sistem obveščanja o novostih in o spremembah v proizvodnih programih.

Namenoma sem razmišljala le o racionalizaciji dela na svojem delovnem mestu. Prav bi bilo, da bi tako storil vsak delavec na Brestu.

MARIJA ŽNIDARŠIČ — vodja priprave dela v TOZD Žagalnica

Kar zadeva zmanjševanje stroškov, bi lahko to področje razdelili na tri glavne sklope vprašanj.

Prvič, težiti moramo za čim boljšim izkoriščanjem surovin. Pri tem bi morali tesneje sodelovati z gozdarji, saj bi bilo mogoče z boljšim krojenjem in pravilnim sortiranjem privarčevati do 1,5 odstotka surovin. Tudi pravilna klasifikacija na skladišču žaganega lesa je pri nas pogoj za boljše gospodarske učinke. Za boljše izkoriščanje surovin bi morali večjo pozornost posvetiti pravilni izbiri in asortimanu surovin.

Drugič, bolj prožno bi se morali povezovati v samem proizvodnem in poslovnem procesu, saj se vse preveč sklicujemo le na opisana dela in naloge.

In tretjič, stroške bi zmanjšali z večjo produktivnostjo dela oziroma z učinkovitejšo izrabo urnega fonda. Posebno pride to do izraza v enoti stolarne, saj maloserijska in raznolika proizvodnja ne dovoljuje uporabe standardnih meril, ki se nanašajo na uporabnost normativov.

JOŽE HREN — vodja delovne skupnosti Skupnih dejavnosti in TONE ZIGMUND — vodja ekonomsko-finančnega sektorja

Stabilizacijsko se moramo obnašati vsi, saj bomo prav tako zmanjšali marsikatere stroške. Neposredne stroške lahko zmanjšujemo z varčno porabo pisarniškega materiala (različna gradiva, izpiski iz AOP), energije (usklajevanje delovnega časa, ogrevanje), z načinom telefoniranja in podobnim.

Posebno poglavje predstavlja izraba delovnega časa. Na Skupnih dejavnostih je bilo lani izrabljenih 77,6 odstotka rednih delovnih ur. Ta čas mora biti res dobro izkoriščen, da bo čim manj jalovega dela. Delovne učinke je moč povečati z dobro organizacijo, z ustrezno opremljenostjo, s standardizacijo in tipizacijo nekaterih delovnih postopkov, s pametno uporabo računalnika in tako naprej. Prav z računalnikom bi bilo mogoče še marsikatera dela poenostaviti, vendar so njegove kapacitete že zasedene.

Seveda pa so tudi stroški, ki vplivajo na Skupne dejavnosti posredno. To so stroški, ki se pojavljajo v zvezi z nabavo, prodajo, (odnosi med grosisti in maloprodajo, skladiščenje), z izvozom, tržnimi raziskavami in tako naprej.

Na vrsto stroškov pa vplivajo tudi zunanje ustanove in ti bi se prav gotovo zmanjšali, na primer z enotnejšim zajemanjem statističnih podatkov.

Ena izmed sindikalnih skupin — furnirnica v TOZD POHIŠTVO

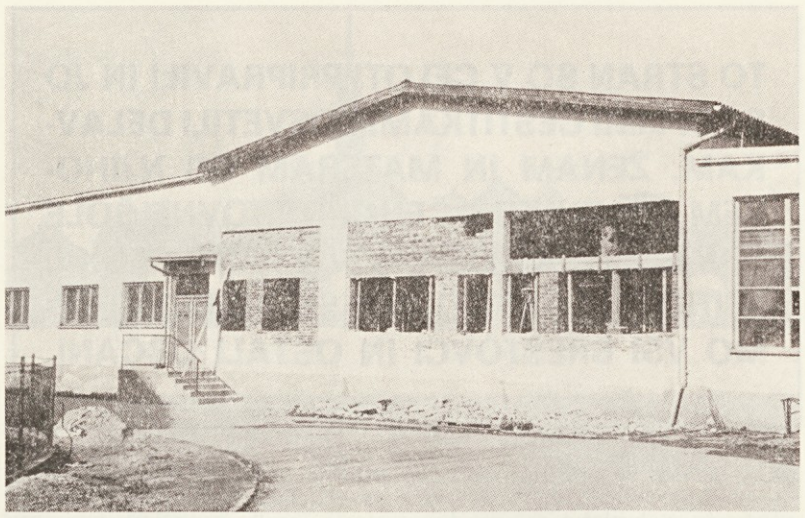

Tule bo nova obratna Brestova zobna ambulanta

Lanske nezgode pri delu

Lani se je v naši delovni organizaciji zgodilo 176 nezgod pri delu, od tega enajst na poti na delo in z dela. Številka je na videz visoka, nadrobnejši pregled pa pokaže, da le ni vse tako črno kot je videti.

V primerjavi z letom prej se je število nezgod povečalo za 2,9 odstotka, povečala se je tudi pogostnost, vendar slednja le za 0,9 odstotka, kar nam pove, da temu ni botrovalo le večje število zaposlenih (1,3 %), temveč tudi drugi dejavniki.

Zaradi poškodb, ki so jih delavci utrpeli pri nezgodah, je bilo izgubljenih 1674 delovnih dni, kar je za 28,4 odstotka manj kot leto poprej, povprečna odsotnost z dela zaradi poškodbe pa je znašala 9,5 dneva, kar je sicer veliko, v primerjavi z letom 1978 pa predstavlja padec za 30,5 odstotka.

Podatki o poškodbah pri delu in o izgubljenih delovnih dnevih po temeljnih organizacijah so prikazani v spodnji tabeli.

TOZD	Število poškodb				Index na leto 1978	Število poškodb na 1000 zaposl.	Število izgub. dni	Index na leto 1978	Izgublj. dni na poškodbo
	pri stroju	ostala dela	Na poti	Skupaj					
Pohištvo	10	47	4	61	107	76,6	446	102	7,31
Žagalnica	1	9	1	11	73	56,7	121	56	11,0
Masiva	14	7	2	23	95	76,4	275	82	11,95
Iverka	10	15	—	25	83	156,7	115	19	4,6
Gaber	6	9	—	15	187	100,8	194	164	10,93
Prodaja	3	12	2	17	189	76,9	238	92	14,0
Jelka	—	11	1	12	70	66,2	158	69	13,1
Tapetništvo	6	3	—	9	112	67,7	49	45	5,4
DS SD	—	2	1	3	75	16,6	78	147	26,0
Skupaj	50	115	11	176	102,9	75,9	1674	71,6	9,5

Odsotnost z dela zaradi ene poškodbe je bila v povprečju najvišja v Skupnih dejavnostih (26 dni), vendar je nanjo močno vplivala huda poškodba delavke, ki pa se je pripetila še v letu 1978. V TOZD Iverka so za eno poškodbo izgubili povprečno le 4,6 dneva, kljub temu, da so imeli relativno največ nezgod (156,7 na 1000 zaposlenih).

Nezgode so se dogajale pri opravljanju najrazličnejših del in nalog, vendar so bile najpogostejše pri različnih ročnih delih, v notranjem transportu in gibanju ljudi pri delu. Ob tem se je pripetilo kar 65,3 odstotka vseh nezgod. Ta dela so sicer manj nevarna, vendar pa vedno znova ugotavljamo, da se največ delavcev poškoduje prav pri njih. Vzroke je treba iskati v številnosti teh opravil, saj se v proizvodnji pojavljajo prav pri vseh nalogah. Običajno so posledice lažje, dogaja pa se, da so, posebno še pri transportu z vozički in prosto tekočimi valji, tudi težje.

Prizadevati si moramo, da bo teh neljubih dogodkov v temeljnih organizacijah čim manj. Prav gotovo bodo k temu pripomogli večja osveščenost posameznikov, boljša delovna disciplina, kvalitetno zavarovanje delovnih naprav in primerno urejeni delovni prostori.

F. Mele

Iz drugih kolektivov lesne industrije

GLIN Nazarje načrtuje poleg celovite posodobitve primarne predelave lesa tudi **izgradnjo novih centralnih vzdrževalnih delavnic s skladiščem rezervnih delov.** Ti dve dejavnosti namreč ne zmoreta več dohitevati modernizirane proizvodnje; po izgradnji omenjenih objektov pa si ob boljših organizacijskih oblikah obetajo nuditi temeljnim organizacijam boljše usluge pri vzdrževanju proizvodnih strojev in naprav.

V **SAVINJI** so se preteklo leto znašli ob zaostrenih pogojih gospodarjenja v resnejših težavah, kar posebej velja za TOZD Furnirnica in v manjši meri tudi za obe pohištveni temelini organizaciji. Zato so na začetku letošnjega leta izdelali celovit, pa tudi nadroben program varčevanja za vse temeljne organizacije in delovno organizacijo kot celoto.

V **JELOVICI** za letos predvidevajo, da bo večji del prodaje stavbnega pohištva na domačem trgu usmerjen **prek lastne prodajne mreže** in sicer kar 90 odstotkov. Montažne hiše bodo prodajali predvsem za izgradnjo strnjenih organiziranih naselij. Načrtujejo tudi znatno večji izvoz. V Zahodno Nemčijo in v Avstrijo bodo izvozili 40.000 oken, pa precej montažnih objektov, v skupni vrednosti več kot 50 milijonov dinarjev.

STOL je v preteklem letu načrtoval 3,03 milijona dinarjev za **reklamo in propagando**, realizirali pa 2,80 milijona dinarjev. Dobro tretjino tega zneska so porabili za dotacije društvom pri reklamiranju Stolovih proizvodov, za oglase in panoje (predvsem pri nogometnih klubih), preostanek pa za prospekte, sejme in razstave ter za reklamo in propagando ob 75-letnici delovne organizacije.

LIP Bled gradi za potrebe svoje temeljne organizacije v Bohinjski Bistrici **novo skladišče gotovih izdelkov.** Odločili so se za Gradisovo tipsko halo. Z gradnjo so pričeli lani avgusta, objekt pa naj bi bil končan do konca letošnjega maja. Skupna vrednost naložbe znaša 14 milijonov dinarjev.

LESNINA povečuje izvoz **lesa, lesnih polizdelkov in pohištva v Egipt.** Njen dosedanji izvoz na to področje je znašal v zadnjih treh letih skoraj 20 milijonov dolarjev, sedaj pa se bo, kot kaže, znatno povečal. Letos naj bi v Egipt izvozili za okoli 25 tisoč kubičnih metrov lesnih proizvodov, kažejo pa se možnosti tudi za izvoz pohištva in za opremljanje javnih objektov.

Februarja je Lesnina odprla novi prodajni center v Osijeku s 1800 kvadratnih metrov površine.

Sanacija v **TOVARNI MERIL** se nadaljuje tudi v letošnjem letu in temu ustrezno so pripravili tudi letni gospodarski načrt in program dodatnih stabilizacijskih ukrepov.

SLOVENIA BOIS v CAR (naložba Slovenijalesa in drugih družabnikov) je lani razširila svojo dejavnost tudi v **lesno predelovalno industrijo.** Lanski rezultati poslovanja so bili slabi: v gozdarski proizvodnji so izpolnili 68 odstotkov, v lesarski pa kljub sodobni opremi žage in furnirnice komaj 40 odstotkov letnega načrta. Ob vrsti ukrepov si letos obetajo boljše gospodarjenje.

ELAN namerava letos okrog 60 odstotkov svojih **naložb** usmeriti v gradbene objekte, ostalo pa bo za stroje in naprave. Pomembnejše naložbe so: sovlaganje v Sarajevu z Unisom, sovlaganje z Verigo in Plamenom v galvaniko in nova trgovina v Zagrebu.

Razvojna služba v **ALPLESU** namerava letos pripraviti za proizvodnjo **vrsto novih programov:** dopolnitev sistemov Ljubljana in Sava z novimi inačicami, novo jedilnico, klubske mize in sistem klubskih miz, karnise v ploskvi, dopolnilni program iz smrekovine, nove sedežne garniture. Pri novih programih obljubljajo tudi posebne postopke lepljenja novih materialov, mikrofolij, ultralesa, kaset z okroglinami, masivnega lesa ter nov postopek površinske obdelave domačih listavcev in iglavcev.

INLES načrtuje za letos naslednje **naložbe:** pričeti z gradnjo nove žage, povečati centralno skladišče gotovih izdelkov, pripraviti vso dokumentacijo za gradnjo galvane, pričeti rekonstrukcijo vratarne, usposobiti proizvodnjo vezanih oken, nabaviti opremo za proizvodnjo lameliranih plošč in montirati naprave za vakuumsko impregnacijo lesa.

V **NOVOLESU** ugotavljajo, da bodo s prevozom **po železnici znatno zmanjšali transportne stroške.** Izračunali so, da bodo s prevozom bukovih elementov in vezanih plošč po železnici transportne stroške znižali za približno dvakrat. Po železnici bodo dovažali tudi surovine. Letos pričakujejo, da bo treba iz koprske luke do predelovalnih obratov pepeljati 600 do 800 vagonov eksotičnega lesa.

NAŠI LJUDJE

Tokrat smo za razgovor izbrali Jožeta MULCA, enega izmed najstarejših Brestovih delavcev. Obiskal sem ga na njegovem domu. Bil je namreč v bolniškem staležu, kar je verjetno posledica hude prometne nesreče, ki jo je doživel pred nekaj leti. Kljub bolezni se je veselo pogovarjal.

Jože je na Brestu že polnih trideset let in je bil med lanskim jubilanti. Kot mlad delavec, poln povojnega zanosa, je sredi leta 1945 pričel z delom na Milavčevi žagi v Dolenji vasi. Po nacionalizaciji je bil premeščen na Krajcovo žago v Cerknico. Tam je delal pri polnojarmeniku in v brusilnici, po odsluženju vojaškega roka pa je bil premeščen k vzdrževanju strojev v tovarno pohištva Cerknica. V želji, da bi se čim bolj usposobil za svoje delo, je obiskoval vrsto tečajev in si tako pridobil kvalifikacijo.

»Če primerjam delo in medsebojne odnose v prvih letih Bresta z današnjimi razmerami,« pravi Jože, »vidim veliko napredovanje. Medtem, ko smo dosegli velik napredek pri odpravljanju težaških del, pa sta močno upadla povojna zagnanost in vzajemnost vseh delovnih ljudi.

Kljub velikemu napredku pri vseh stopnjah izobraževanja še vedno posvečamo vse premalo pozornosti usposabljanju delavcev za neposredno delo pri strojih, kar ima bistvene posledice v kvaliteti opravljenega dela.«

Jože je v vseh letih dela na Brestu veljal za dobrega in skrbnega delavca, za kar je dobil vrsto visokih priznanj. Tudi delo v samoupravnih organih in v družbeno-političnih organizacijah mu ni bilo tuje, saj je bil predsednik upravnega odbora, predsednik sindikata in član delavskega sveta.

Ob prostem času se zelo rad posveti svojemu konjičku — ribarjenju, vsako jesen pa ostane zvest lovu na polhe.

Ko sem ga povprašal, česa si najbolj želi, je na kratko odgovoril: »Zdravja in miru!«

A. Šega

S kanujem od Brežic do Beograda

(Nadaljevanje iz 146. številke)

Zbudila sva se torej v Sremski Mitrovici. Noč sva prespala na obrežju ob hotelu Park, pod nasipom, ki varuje Mitrovico pred poplavami Save. Na drugi strani nasipa je restavracija, kjer imajo pozno v noč zabavo in direndaj; vendar sva kljub temu skladko spala.

Prebudil naju je lep sončen dan. Ker nama je zmanjkalo hrane, sva jo mahnila kar v mesto, da bi potolažila lačna želodca. Bila sva že tako blizu Beograda, da sva se sklenila nekoliko potepati.

Najprej sva jo mahnila v starejši del mesta, kjer sva si pošteno privezala duši in ju tudi primerno krstila, nato pa sva si ogledala še zanimivosti mesta, predvsem prebivalce (beri: prebivalke). Na pošti sva tudi poskušala dobiti telefonsko zvezo z domačimi, kar pa nama kljub najmodernejšim telefonom ni uspelo. Zadovoljila sva se kar z razglednicami.

Kmalu sva se naveličala Mitrovice in jo mahnila k čolnu. Še prej pa sva si nakupila sadja in lubenic, ki so bile za naše pojme skoraj zastonj, le dva dinarja za kilogram.

Podrla sva šotor, se vkrcala in zaplula novim prigodam naproti.

Prvi kilometri Save so bili izredno nemirni. Takšne Save še nisva poznala. Kljub temu, da je na tem mestu tako globoka, da po njej plujejo rečne ladje, je bila izredno razburkana zaradi košave ali njej podobnega vetra. Kar nekam tesno nama je bilo pri duši, ko so naju škropili dokaj visoki valovi. Kdor se je kdaj vozil s kanujem, prav gotovo ve, kako se čoln obnaša v valovih, posebno če pljuskajo vanj z vseh strani. Mislila sva že, da se bova prvič, odkar sva odšla z doma, okopala, proti svoji volji, seveda.

Srečno sva preplula tistih nekaj kilometrov razburkane Save in veselo nadaljevala po zdaj skoraj gladki površini proti Beogradu. Ob bregovih sva večkrat opazila ribiče. Posebno zanimivi so bili tisti, ki so lovili očitno med delovnim časom, bili so v delovnih pajacih, pa še to ne s preveliko zagnanostjo. Srečevala sva tudi vse več čolnov. Presodila sva, da bi po reki lahko prevažali dosti več tovora kot ga sedaj.

Obala se začenja nekoliko dvigati. Bregovi so vse bolj obdelani. vendar ni na njih žive duše, tako da se počutiva prav osamljena. Kmalu obale preraste gozd.

Sava postaja tudi vse bolj široka in kar je prav čudno, tudi vse bolj čista. Zdaj je videti v vodi celo veslo, če ga vanjo zatakneš. Kljub takšni bistrini pa se vse do Beograda nisva odločila, da bi se v Savi umila, tako da naju je umival samo dež, ki je padal prvih nekaj dni, ostale dni pa le rosa.

Če je lep dan, tak, kot je bil po izplutju iz Mitrovice, je res čudovito veslati po reki. Zadnje dni sva veslala oblečena samo v kopalke in zato sva lepo porjavela, kar nama je marsikdo zavidal.

Vrnimo se k reki! Še naprej se zelo leno pretaka, postaja vse čistejša, na obalah ni videti naselij niti ljudi. Postaja vse bolj ovinkasta in široka, na obali pa so še vedno označeni kilometri oddaljenosti od Beograda. Prav kmalu sva bila od njega oddaljena še kakih sto kilometrov.

Popoldan plujeva mimo Šabca. Seveda se ustaviva. Prijazen dedek z vnučkom in babico nama pazi čoln, midva pa jo mahneva v mesto, seveda samo v tisti del, ki je na obali. Na hitro pokosiva, se vkrcava v čoln in nadaljujeva pot.

Reko začnejo deliti otoki. So dolgi po nekaj kilometrov in samo nekaj metrov široki. Vsi otoki in obala pa so bujno poraščeni, prava džungla. Na desnem bregu opaziva tudi nekaj industrijskih objektov, najbrž termoelektrarno ali kaj podobnega.

V mraku pristaneva na čudoviti peščini. Podobna je obalam na tihomorskih otokih. Izkrcava se, postaviva šotor in kmalu zaspiva.

Vstaneva zgodaj. Nad reko se dviga rahla meglica. Je kar precej hladno, vendar ne tako kot je bilo v okolici Siska.

Kmalu odplujeva. Plovba je taka kot prejšnji dan. Obala je še vedno enaka, nezamiva, pa tudi reka je vse širša in izredno počasi teče.

Okrog poldneva se ustaviva in kar v čolnu pokosiva. Zgodaj popoldan pa, še kakih 40 kilometrov od cilja, zlezeva v bližini neke restavracije na kopno. Postaviva šotor in greva v bližnjo vas; restavracija namreč začne obratovati šele ob sedmih zvečer. Na livadi blizu vasi je nekakšno potujoče zabavišče, kjer se zabava staro in mlado, midva pa ne preveč. Hitro jo pobereva na obalo.

Skočiva še na čevapčiče in pivo v restavracijo, ki bi jo naša inšpekcija zaprla, če ne zaradi drugega, zaradi vonjav, ki se širijo iz stranišča tik kuhinje. So bili čevapčiči toliko boljši! Kmalu pride tudi muzika s pevaljko, vendar ne vzdriža dolgo. Hitro se pobereva spat, kajti pred nama je zadnji dan potepanja.

Še dolgo v noč naju zabava pevaljka.

(Konec prihodnjič)

Čestitamo ženam in materam!

TO STRAN SO V CELOTI PRIPRAVILI IN JO S TOPLIMI ČESTITKAMI POSVETILI DELAVKAM, ŽENAM IN MATERAM OB NJIHOVEM PRAZNIKU UČENCI OSNOVNE ŠOLE TONE ŠRAJ-ALJOŠA NOVA VAS -- BLOKE. NJIHOVIM ČESTITKAM SE PRIDRUŽUJEMO VSI BRESTOVCI IN OSTALI OBČANI.

KO BOM DOBIL ŽENO...

Ko bom dobil ženo, bova kupila otroka. Imela se bova zelo rada. Svojo ženo bom imel rad in je ne bom nikoli zapustil. Tudi otroka bom imel rad. Ženi bom pomagal pri delu z dojenčkom. Ko bo dorastel, ga bom včasih vzel s seboj v avto.

Janez, 3. razred

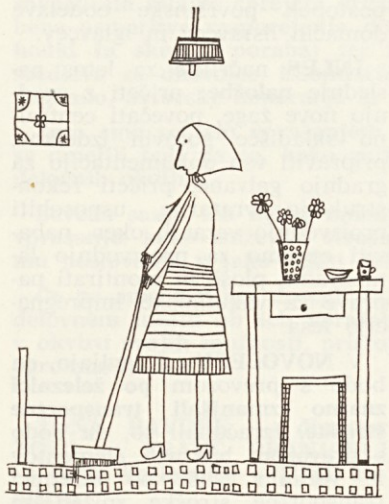

DOJENČEK

Več mesecev smo pričakovali novega člana, ugibali, kaj bo: fantek ali punčka. Rodila se je deklica. Izbrali smo ji ime Sonja. Ko jo je mamica prinesla domov, se je nismo mogli nagledati. Prinesla jo je ravno na moj rojstni dan. Bila je pridna, le včasih je jokala. Mamica je imela veliko dela z njo. Sedaj je stara že sedem mesecev, sama sedi, se rada smeji in se že igra. Kadar se smeji, bi se vsi igrali z njo, kadar pa joka, ostane pri njej samo še mamica.

Mojca, 3. razred

KO BOM JAZ MAMICA

Ko bom velika, bom tudi jaz mamica. Imela bi rada dva otroka. Če bosta fantka, bosta Žiga in Jure, če pa bosta punčki, pa še ne vem, kako jima bom dala ime.

Rada bi bila dobra mamica, da se ne bi jezila na otroke. Veliko jim bom pletla in kvačkala. Če bodo holeti, jih bom tudi vse to naučila. Lahko bodo gledali televizijo, ne bo jim treba hoditi zgodaj spat. Velikokrat jih bom peljala v kino, v lutkovno gledališče in na tortico.

Vsako leto bomo šli na morje in lahko bodo ves dan v vodi.

Rada bi imela takega moža, kot je moj oči. Tudi moja mami pravi, da je on najboljši očka in mož. Vzgajala jih bom tako, kot mene vzgajata onadva.

Špela, 3. razred

MAMINE ROKE

Gledam njene oči.
Gledam njene trudne roke,
trdih žuljev polne dlani.

Ne sramuje se teh rok.
Naj le vidijo,
naj le vidijo vsi,
da dela,
da gara vse dni.

Bojana, 8. razred

ZAKAJ?

Zakaj sem vedno tako sama?
Zakaj?
Zato, ker sem vedno tu,
tu med štirimi stenami,
zato,
ker ne občutim ob sebi materine ljubezni,
njene tople, mehke roke,
ki me boža,
materinih ustnic na mojem licu?
Ali je res ta grenkoba kriva moje osamljenosti?
Ali je res? se sprašujem —
Matere ni.
In odgovora ni.

Bojana, 8. razred

8. MAREC V NAŠI DRUŽINI

Teden dni pred 8. marcem smo začele zbirati denar. Nekaj smo zbrale same, nekaj pa je dal očka. Nato smo šle v trgovino kupit darilo. Ko smo kupile tri skromna darila, sem rekla trgovki, naj jih zavije. Vprašala me je, zakaj bodo darila. »Mamici za 8. marec,« ji odgovorim.

Osmega marca zjutraj smo se lepo oblekle. Ob devetih smo prišle v kuhinjo in se postavile pred mamico. Prva sem ji dala darilo jaz in ji čestitala za njen praznik: »Vse najboljše, da bi bila zdrava in bi zame skrbela, kakor do zdaj!« Potem sta čestitali in dali darila še Nada in Brigita. Ves dan smo ji pomagale, da bo mamica vedela, da ima praznik.

Sonja, 4. razred

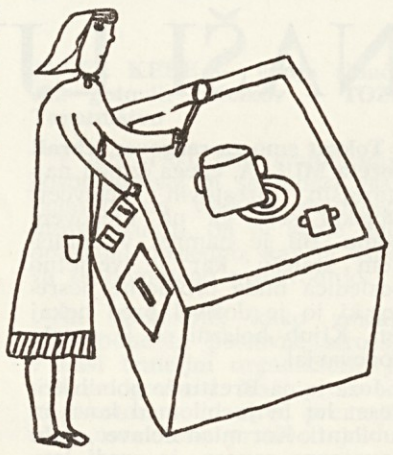

KO BOM VELIK

Ko bom odrasel, bom dobil ženo. Kupila bova otroka. Imel bi rad vitko ženo. Imela naj bi dolge lase in naj bi bila srednje postave. Bila naj bi v kavbojkah. Poleti pa naj bi nosila krilo. Naj bi se lepo vedla do vseh ljudi. Želim si, da se ne bi nikoli ločila in da ne bi nikoli svojih otrok pustila.

Mitja, 3. razred

MAMINO DELO

Moja mamica je zelo pridna. Vstaja zgodaj. Najprej pripravi očku, nato pa meni zajtrk. Potem odide v hlev, da nakrmi štiriindvajset pitancev. Mamica kuha, pere, lika, skrbi za red in čistočo v stanovanju. Pri delu je zelo natančna.

Ker je očka po cele dneve zdoma, je vse glavno delo na njenih ramah. Poleti ima veliko dela na polju in travniku. Pri spravilu sena dela s stroji. Kadar utegnem, ji tudi jaz priskočim na pomoč. Ne ustraši se nobenega dela. Pri gradnji novega hleva je mamica po cele dneve stregla zidarjem.

Je tudi zelo skrbna mamica. Zelo je žalostna, če iz šole prinesem slabo oceno. Najbolj se bojim, da ne bi zbolela, še posebno pa, če bi morala v bolnico. Ne vem, kaj bi naredil brez nje. Saj jo še za kako uro težko pustim.

Kakšne sirote so otroci, ki ostanejo brez matere!

Robi, 4. razred

MAMI IN SESTRI

Bliža se 8. marec. Ob tej priložnosti se spomnimo svojih mam, sester in vseh žena sveta.

Mami bom s prihranki kupila skromno darilo in ji nabrala zvončkov, ki rastejo v bližnjem gozdu.

Sestre pa se bom spomnila tako, da ji bom posvetila ta spis in se ji zahvalila, saj mi večkrat nadomešča mamo, kadar je ni doma.

Naj vam jo najprej predstavim: Ime ji je Marta, piše pa se Hribar, tako kot jaz.

Poleti dela na kmetiji. Grabi seno in opravlja druga poljska dela. Zelo rada ima živali in se z vsako spoprijatelji.

Pozimi, ko narava počiva in je zunaj sneg in mraz, se naša družina posveti izdelovanju suhe robe. Marta izdeluje žlice, vilice, nožke. Ker dobro obvlada spretnost risanja, krasi tudi krožnike in lesene sodčke.

Vsako leto piše tudi napise na žlice, s katerimi jedo udeleženci Bloških tekov.

Turistično društvo Ribnica jo povabi na Ribniški sejem, da tam pokaže, kako se ročno izdelujejo žlice. Z atom sta si prislužila tudi priznanje na neki taki razstavi.

Ko bo prišel 8. marec, si bo lahko vsaj za en dan odpočila in morda bo šla na lep izlet. Vesela bo vsakega darila, saj je skromna in vajena trdega dela.

Jožica, 6. razred

MOJA MAMA DELAVKA

Moja mama je delavka. V tovarni dela že več kot dvajset let. Njeno delo je v večini težko. Delati mora na takih delovnih mestih kot moški. Dela v izmenah: enkrat dopoldne, enkrat popoldne.

Moja mama je tudi gospodinja. Njeno delo se ne konča v tovarni, ker jo čaka drugo delo doma. Treba je kuhati, prati, likati, čistiti, pomivati in še bi lahko našteval. Imamo tudi vrt, ki ga je treba pleti, okopavati, odbelovati...

Moja mama tudi lepo skrbi zame in za ata. Kadar sem žalosten, vesel, srečen — tako občuti tudi moja mama z menoj. Ne morem si zamisliti življenja brez mame. Zato ji velikokrat povem, da jo imam rad.

Ciril, 6. razred

NAŠA MAMA

Rodila se je v majhni vasi. Starši so imeli mlin, zato nikoli ni občutila pomanjkanja. Rasla je skupaj z devetimi brati in sestrami. Z osemdvajsetimi leti se je poročila. V prvem letu zakona se jima je rodil sin. Takrat je oče dobil zaposlitev. Za delo na polju pa je bila vedno sama. Kasneje se jima je rodilo še sedem otrok. Vsakega posebej je sprejela z veliko toplino in veseljem. Vedela je, da bo težko, saj je kmetija majhna, a vendar zanjo prevelika. Čeprav je imela dela čez glavo, je našla čas za toplo besedo. Kadar je bil kateri od otrok žalosten, ga je s svojimi žuljavimi, a vendar toplimi rokami objela, ga poljubila.

Zdaj, ko smo starejši, pa vedno skrbi, kako nam bi čimbolj pomagala. Od njenih osmih otrok so štirje v Ljubljani. Ko se ob koncu tedna vsi zberemo doma, pa jo vedno skrbi, kakšne ocene smo dobili. Obraz ji kar žari od sreče, če dobimo dobro oceno.

Njen delavnik se začne že zgodaj zjutraj, da nam, ko gremo v šolo, pripravi zajtrk. Zvečer pa, ko že vsi spimo, se pripravlja za naslednji dan.

Vsi smo ji hvaležni za vse, kar je za nas storila, vendar vemo, da ji nikoli ne bomo mogli vsega povrniti.

Martina, 8. razred

ŽENA UČITELJICA

Kaj je najlepše na svetu? Kdo ve?

Bolj lepe od pomladi same — so naše mame. Tako je ob 8. marcu napisal pesnik Tone Pavček.

Ta dan pa ni samo praznik naših mamic. Osmi marec praznujejo vse napredne žene po svetu. V naši domovini je praznovanje še posebno lepo. Pišemo čestitke, pripravljamo šopke, da jih bomo podarili mamicam, tovarišicam, znankam. Svobodni smo, nihče nas ne ovira pri našem praznovanju.

Ko sem za lanski osmi marec nabiral teloh za svojo mamo, sem razmišljal. Kaj je mama? Mama je najlepši dar, sreča in ljubezen. Zakaj? Saj od ranega jutra do poznega večera nenehno dela za svojo družino. Trudi se, da bi nam bilo čim bolje.

Naše matere pa niso samo gospodinje, ki skrbijo za dom. Zgodaj zjutraj odhajajo na delo v tovarne, k strojem, za pisalne mize, v bolnice in v šole.

Stanujem v bloku, kjer ima svoj oddelek tudi vrtec. Že zgodaj zjutraj pripeljejo mamice svoje malčke v varstvo. Včasih vidim tovarišico učiteljico, ko poriva vozička z malo Evico, z drugo roko pa pelje dveletno Barbaro, ki se ji nikamor ne mudi. Deklica si v svoji radovednosti ogleduje ljudi in okolico, njeni mamici pa je vroče, ker bi rada prišla čimprej domov in v šolo.

Nekateri mislijo, da je poklic učiteljice lažji. V šoli je štiri do pet ur na dan in njen delavnik je opravljen. Pa še to ugodnost ima, da pripelje otroke v vrtec dobro uro kasneje. Res je, na delo odhaja učiteljica pozneje, a njeno delo se ne konča pri dnevu. Iz šole prinaša kupe zvezkov in kontrolnih vaj, ki jih zvečer, ko otroci zaspijo, razloži po mizi in se trudi s prebiranjem včasih čudnih hieroglifov. In na koncu naloge mora napisati še oceno, kar tudi ni tako lahko delo. Lista po zvezkih, primerja napake, točkuje, zakaj ocena mora biti pravična.

Učiteljica se ne posveča samo otrokom v šoli, potrebujejo jo tudi njeni lastni otroci, ki hočejo, da se bo mamica igrala z njimi, jim pripovedovala pravljice, odšla z njimi na sprehod. Malčki ne razumejo, da mamo — učiteljico čaka še pisanje priprave za pouk, poprava kontrolne naloge, morda pisanje zapisnika zadnje konference ali seje delovne skupnosti. To je delo, ki ga učiteljica ne more odložiti. Listanje raznih revij, kjer bo našla sliko za poživitev pouka — tudi to zahteva čas.

V razred pa mora stopiti učiteljica dobre volje, mirna in sproščena. Učenci pričakujejo, da jim bo v šolski uri povedala čimveč zanimivega, da se bo z njimi pogovorila, razumela težave učencev in vsakemu pravilno svetovala.

Poklic učiteljice je poln žrtvovanja za druge. Ko sem na televiziji gledal oddajo o partizanski učiteljici iz Drage, ki je odšla v pokoj šele po petinštiridesetih letih službe, sem vprašal: »Pa zmore nekdo tako dolgo vrsto let opravljati poklic, ki zahteva toliko od človeka?« dobil sem odgovor: »Če dela s tako veliko ljubeznijo, kot je delala ta učiteljica v Dragi, potem zmore.«

Ob 8. marcu, ki se nam spet bliža, bi rad zaželel vsem mamicam, posebno še svojim tovarišicam učiteljicam v šoli veliko uspeha pri njihovem plemenitem delu.

Andrej, 8. razred

KDAJ JE MOJA MAMA NAJBOLJ VESELA?

— kadar dobim petico
— kadar ji pomagam
— ko jo poljubim za rojstni dan
— kadar se pridno učim
— kadar sem tudi jaz vesela
— kadar ji pomijem posodo
— ko pridem iz šole
— ob praznikih
— kadar me pohvali tovarišica
— kadar sem zdrav in vesel
— kadar ji prinesem šop.

Učenci 2. razreda

ZAKAJ IMAM MAMICO RAD?

— ker je moja
— ker je dobra
— ker vedno dela
— ker zame skrbi
— ker me pripravi za šolo
— ker mi nekaj kupi
— ker mi kuha
— ker mi prinese bonbone

KDAJ JE MAMICA ŽALOSTNA?

— kadar si kaj naredim
— kadar jo razjezim
— kadar se očka jezi
— kadar ne ubogam
— če razbijem šipo

ČE BI MORAL KUHATI

— bi kuhal enolončnice
— bi kuhal palačinke
— bi kuhal juho
— bi kuhal samo meso
— bi kuhal vse

Učenci 1. razreda

KAKO ZA DAN ŽENA?

Praznik, katerega srž sega daleč nazaj v zgodovino mednarodnega ženskega gibanja, je pred nami. Kako smo ga praznovali doslej, že vemo, načelno pa smo se tudi že dogovorili, kako ga bomo praznovali letos.

Občinski sindikalni svet nam je posredoval svoja stališča. O njih je razpravljal izvršni odbor Brestove konference osnovnih organizacij sindikata in svoje zaključke posredoval izvršnim odborom osnovnih organizacij.

Da bi bilo praznovanje enotno v vsej občini, smo stališča občinskega sindikalnega sveta v celoti upoštevali.

Dogovorili smo se, da bodo osnovne organizacije organizirale proslave po temeljnih organizacijah in pripravile kulturni program.

Obdarovanje smo sklenili opustiti, predvsem zato, ker so bila darila različnih vrednosti in so prinašala več hude krvi kot zadovoljstva.

Proslave s kulturnim programom bodo 8. marca.

F. Mele

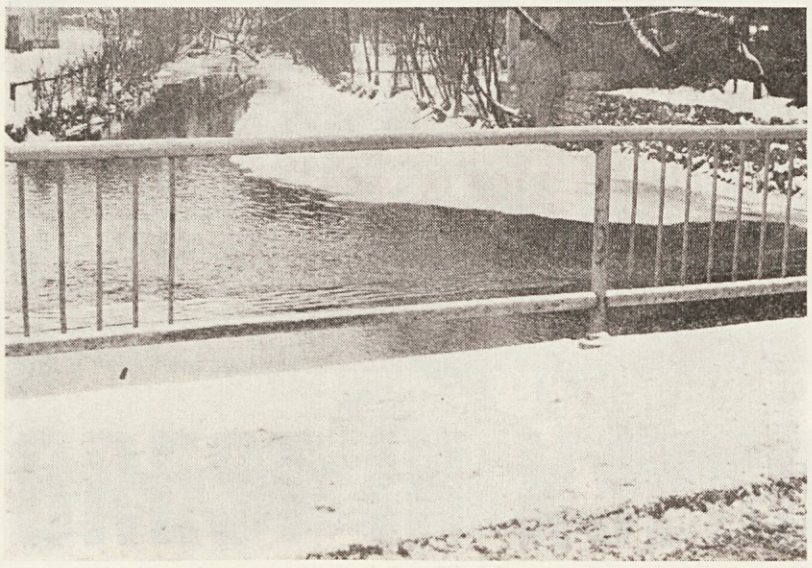

Skozi tole ljubko luknjo oziroma praznino v ograji na glavnem mostu sredi našega malega mesta baje ni pljusnil v vodo še noben otrok ali občan. Morda prav zato prijazno zeva že več kot dobro leto, ne da bi jo kdo imel za mar.

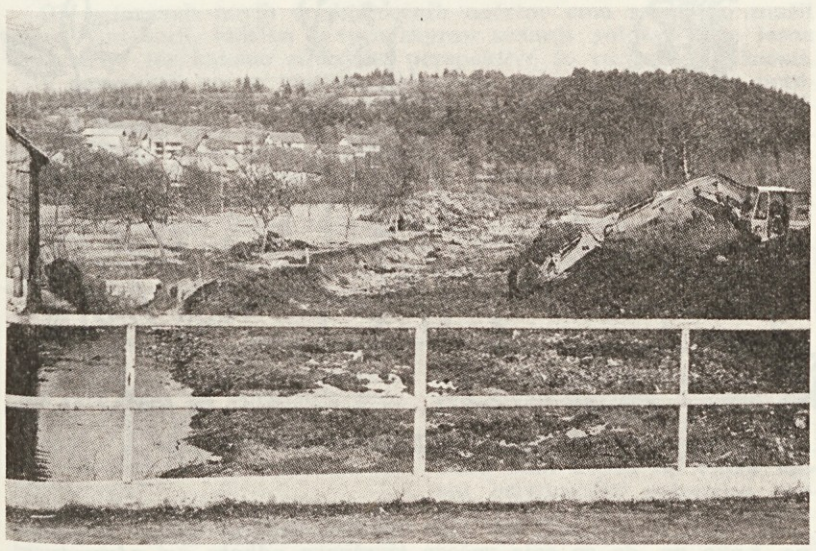

Ker ob nalivih Cerkniščica poplavlja zemljišče nad mostom pri mlinu v Cerknici, je podjetje Komunala sporazumno z vodno skupnostjo Ljubljanica — Sava začela z regulacijo njenega toka. Od mostu pri mlinu do nekdanje Krajčeve žage je v ravni črti izkopana nova struga.

Struga, ki je potekala ob cesti proti Slivnici, je že zaprta in ribiči so ribe prenesli v zgornji del Cerkniščice.

Drugo strugo ob Notranjski cesti bodo zasuli predvidoma čez mesec dni.

Z novo strugo bo Komunala pridobila prostore za svoje objekte, zemljišče ne bo več izpostavljeno povodnjim, morda pa bo zgrajeno tudi novo nogometno igrišče z drugimi športnimi objekti.

Letos smo slovenski kulturni praznik obeležili pri nas le z otvoritvijo razstave del notranjskih likovnih samorastnikov (o njej smo pisali že v prejšnji številki). Na otvoritvi v Brestovem salonu pohištva se je (prosto po TOF-u) trlo le nekaj občanov. Zakaj bi praznovala ravno kultura?

Svetovanje za skupno življenje tudi pri nas

Dejstvo je, da ljudje vse, kar jim je neznano in novo, sprejemajo z nedoločenimi občutki in običajno tudi z odporom. Tako tudi večina prihodnjih zakoncev, ki se bo letos podala na skupno življenjsko pot, gleda na zakonske svetovalnice.

Z ustanovitvijo zakonskih svetovalnic smo uresničili določilo zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih iz leta 1976, ki pravi: »Družbena skupnost s sistemom izobraževanja, z zdravstveno vzgojo in s pomočjo strokovnih služb ter z zakonskimi svetovalnicami omogoča bodočim zakoncem, da se vsestransko pripravijo na skladno skupno življenje ter pomaga zakoncem v njihovih medsebojnih razmerjih in pri opravljanju roditeljske pravice.«

Namen zakonskih svetovalnic ni prepričevanje, »češ, saj sta za skupaj«, niti ni posredovanje lastnih izkušenj. Zato bi bilo napačno, če bi za svetovalce, ki niso poročeni, mislili: kaj pa naj nam pove, če nima izkušenj? Namen svetovanja je posredovati strokovno znanje, ki so si ga svetovalci pridobili z usposabljanjem.

Zakonska svetovalnica pomaga kasnejšim zakoncem, da se vsestransko pripravijo na skladno skupno življenje ter pomagajo zakoncem pri opravljanju pravic in dolžnosti staršev.

Vsak občan, ki želi skleniti zakonsko zvezo, mora obiskati zakonsko svetovalnico. Praviloma obišče zakonsko svetovalnico v občini, kjer ima stalno bivališče, v izjemnih primerih pa lahko tudi v drugi občini. Ob obisku zakonske svetovalnice dobi kandidat potrdilo, ki ga mora skupaj z ostalimi dokumenti predložiti matičaju, ko prijavi sklenitev zakonske zveze.

Program zakonskega svetovanja **obsega razgovor s strokovnim delavcem ob prvem obisku zakonske svetovalnice** (tako imenovani prvi stik) in **širše** predzakonsko svetovanje z razlago psiholoških, socioloških, medicinskih, socialnih, pravnih in pedagoških vidikov zakonskega in družinskega življenja.

Program izvajajo za to usposobljeni strokovni delavci.

Razgovor ob vzpostavitvi prvega stika z osebami, ki se oglasijo v zakonski svetovalnici, bodo **opravljali usposobljeni delavci** občinske skupnosti socialnega skrbstva Cerknica v prostorih te skupnosti vsak ponedeljek od 8. do 12. ure in vsako sredo od 13. do 16. ure.

Kandidata bodo seznanili z zakonskimi določili in drugimi predpisi s področja rodbinskega prava in ga obvestili o namenu, vsebini, poteku ter časovni razporeditvi širšega predzakonskega svetovanja.

Širše predzakonsko svetovanje bodo prispevali usposobljeni člani strokovne skupine (zdravnik, psiholog, socialni delavec).

Svetovanje bo po programu vsak drugi ponedeljek v mesecu od 16. do 21. ure v mali dvorani pod Ljubljansko banko v Cerknici.

Svetovanje je za udeležence brezplačno. A. Šega

IZ MASIVE

Samoupravno smo se odločili, olepšati okolico tovarne in podreti »vegasto« barako, ki služi za skladišče najrazličnejšega blaga in je velikokrat bolje založeno kot marsikatera Mercatorjeva trgovina. Našel se je tudi že najboljši ponudnik — podiralec.

Barake po vsej verjetnosti že ne bi bilo več, vendar še ni popolnoma jasno, ali bi bilo bolje izdelke iz skladišča prej izprazniti in nato podreti ali obratno.

BRESTOV OBZORNIK pred 10 leti

GLASILO KOLEKTIVA

(Iz 29. številke — 28. februar 1970)

POVEČANI REZULTATI V LETU 70

Značilnost letošnjih planov je v bistvenem povečanju proizvodnje, ki se povečuje v letu 1970 za 44 %. Glavno povečanje proizvodnje se predvideva v pohištvenih kapacitetah za 57 %, medtem ko se bo proizvodnja primarnih izdelkov (ivernih plošč, žaganega lesa, ladijskega poda) povečala za 16 %.

Tako visoko rast proizvodnje bomo dosegli z aktiviranjem glavnine dokončanih investicij, s povečanim kooperacijskim sodelovanjem poslovnih enot, s čimer bomo istočasno zagotovili specializacijo poslovnih enot in celovitost proizvodnega programa podjetja.

Brest bo letos zaposloval predvidoma 1566 delavcev. Na novo bomo zaposlovali predvsem strokovnjake z visokimi in višjimi šolami.

V strukturi prodaje predstavlja 82 % pohištvo. Na konvertibilna področja izvoza bomo prodali za 4,200.000 dolarjev pohištva. Letošnje leto je dan večji poudarek prodaji na domače tržišče.

POSLOVNE ENOTE SO SE PRIPRAVILE NA PLAN

Letos uvajamo tri nove proizvode in sicer dnevne sobe ALEKSANDRO, CLAUDIO in PATRICIO. Na razstavah in sejmih smo za vse tri sobe dobili veliko pohval ter priznanj in upamo, da bodo tako sprejete tudi na tržišču.

Zaskrbljujoče za letošnji plan je bilo občutno naraščanje cen osnovnim surovinam. Zato smo bili na delno povišanje cen našim izdelkom prisiljeni tudi mi. Cene bukovi hlodovini so narasle za več kot 35 %, iverastim ploščam za 16 %, vezanim ploščam skoraj za 50 %, lesonitu za 24 %, furnirjem za okrog 20 % itd. To pa še ni vse. Tudi ostalim materialom — od embalaže, vijačnega blaga, lakov do transporta so cene poskočile za 10 do 35 %.

NOVA DELAVSKA RESTAVRACIJA

Najprej smo menili, da bo nova delavska restavracija v novi stavbi, ki jo gradimo pred tovarno. Ker pa je ta lokacija boljša za trgovino in razstavni prostor, je bilo treba poiskati nov prostor. S podaljški treh krakov skladišč gotovih izdelkov za novih 3600 kvadratnih metrov smo dobili tudi prostor za novo delavsko restavracijo ali bolje rečeno, obednico, saj bo odprta le med odmorom.

V menzi bo mogoče dobiti poleg hrane tudi različne predmete, ki jih delavci sedaj med odmorom kupujejo po trgovinah.

Prav gotovo je, da ob novi menzi v tovarni ne bo več treba tekati iz tovarne po Cerknici, v trgovine, trafiko in gostilne in je človek prišel na delo bolj uttrujen kot je bil pred odmorom.

S SESTANKOV EKONOMSKIH ENOT

»Sprašujete, ali imamo možnost, da na sestankih ekonomskih enot povemo svoja svališča in lahko kritiziramo nepravilnosti. Seveda imamo te možnosti, lahko rečemo, kar hočemo, toda naše pripombe premalo upoštevajo. Velikokrat kaj predlagamo, pa ne dobimo niti odgovora.«

V ekonomskih enotah je veliko nepravilnosti, kar zadeva delovno disciplino, kvaliteto dela, beleženje učinkov, razporejanje na delovna mesta in drugo. »Take pojave bolj malo kritiziramo,« so dejali delavci, »ker se bojimo drug drugemu zameriti.«

Upanje na trdnih temeljih

Prvič po dolgih letih obljubljanja, pričakovanja in odločanja Bločani z utemeljenim upanjem gledajo na gradbišče, kjer se že kažejo obrisi nove šole. Gradišče iz Cerknice izkorišča zimo za obnavljanje in preurejanje prostorov v Domu TVD Partizan, kjer bosta v pritličju dve telovadnici (manjšo bodo uredili na odru, ki bo tudi poslej še vedno lahko služil kot prizorišče za večje prireditve), ob njih pa garderobe in sanitarije.

V nadstropju, od koder sta se umaknili splošna in zobna ambulanta, preurejajo prostore za upravo, zbornico, knjižnico ...

Vsak topel in kopen zimski dan delavci izkoristijo tudi za zunanja dela. Ob Domu Partizana so že zaliti temelji za nove učilnice, kuhinjo, kotlovnico in večnamenski prostor.

Upanje šolarjev iz 45 vasi in zaselkov Bloške planote, da se bodo v najkrajšem času lahko vzgajali in učili v sodobnih, dovolj prostornih in kulturnih učilnicah, torej že ima svoje trdne temelje.

Te dni gre med delavce in občane vseh krajevnih skupnosti naše občine gradivo, ki bo osnova novemu referendumu. V njem so temeljito obdelane potrebe in možnosti za ureditev šolskih in vzgojno varstvenih prostorov v naslednjem petletnem obdobju.

Tudi druga faza izgradnje šole v Novi vasi s samoprispevkom iz prvega referenduma še ni v celoti finančno pokrita (manjka še okrog 850 milijonov S din), za njo pa pridejo na vrsto gradnje na Rakeku, v Begunjah, Loški dolini in v Grahovem.

Bločani in drugi občani upravičeno pričakujejo, da se bodo naši ljudje tudi v drugem referendumu odločali za samoprispevek tako množično in odločno kot so se prvič. Rezultati sredstev, ki jih vsak mesec odštevamo od svojega bruto osebnega dohodka za izgradnjo šolskih prostorov, nedvomno dokazujejo, da smo tako združeni sposobni naši mladini zagotoviti zdravo in bogato mladost, sodobnim in jutrišnjim zahtevam družbe ustrezno vzgojo. Taka vzgoja pa je najboljše poroštvo za njihovo življenjsko srečo in s tem uspešnejšega razvoja naše družbe.

Ko se bomo v teh dneh v javni razpravi po krajevnih skupnostih in po temeljnih organizacijah pogovarjali o prihodnji izgradnji šolskih in vzgojno varstvenih prostorov, mislimo na to, na mladino in na njeno prihodnost, pa bodo naše odločitve mladostnejše in pogumnejše.

To bo prvi zanesljiv korak v uspešno opravljen referendum, ki je pred nami. J. Praprotnik

Uspešni mladi košarkarji

Mnogi, ki spremljajo cerkniško košarko, so menili, da pomeni razpad članske ekipe tudi konec košarke. Izkazalo pa se je prav nasprotno. Politika kluba, da dolgoročneje načrtuje njen razvoj, je z rezultati mladih košarkarjev dokazala, kako je pravilno zastaviti delo na novih osnovah in se otresti kratkoročnih ciljev in uspehov.

Skladno s spremembo tekmovalnih sistemov v košarki se je klub odločil, da postane tudi njen organizator na Notranjskem. Zato so v dogovoru s klubi iz Ilirske Bistrice, Postojne, Vrhnike in Logatca v aprilu lani ustanovili notranjsko košarkarsko zvezo s sedežem v Cerknici. Kot eno izmed prvih nalog si je zveza zastavila organizacijo območnega tekmovanja za kadete (14—16 let) in za mladince (16 do 18 let). Dvokrožni liga sistem, ki je bil združen s tekmovanjem medobčinske košarkarske zveze Ljubljana je v prvem delu trajal od začetka maja do konca junija, v drugem pa od začetka septembra do konca oktobra lani. Ekipi kadetov in mladincev Cerknice sta v tem tekmovanju zmagali, saj sta izgubili vsaka le po eno tekmo.

Delo z mladimi se je v tem smislu pričelo v maju 1978. Mladi košarkarji so delo vzeli resno, zato so pod vodstvom trenerjev Draga Džedoviča in Dušana Jernejčiča hitro bogatili svoja znanja.

Cerknica	12	11	1	961:683	22
Postojna	12	10	2	1003:720	20
Lesonit	12	8	4	832:694	16
Vrhnika	12	4	8	758:770	7 (—1)
Kr. zidar	12	4	8	516:713	5 (—3)
Logatec	12	3	9	613:722	4 (—2)
Senožeče	12	2	10	594:968	3 (—1)

Kadeti

Cerknica	12	11	1	710:374	22
Postojna	12	8	4	602:[illegible]	[illegible]
Vrhnika	12	8	4	534:463	15 (—1)
Lesonit	12	7	5	503:419	13 (—1)
Kr. zidar	12	4	8	313:475	5 (—3)
Tomos	12	3	9	348:463	4 (—2)
Logatec	12	1	11	334:635	0 (—2)

Tako se je naša ekipa kadetov uvrstila v slovensko kadetsko ligo, kjer je v začetku novembra že pričela tekmovati skupaj z ekipami Gostola iz Nove Gorice, Loka Investa iz Škofje Loke, Triglava iz Kranja, Ilirije, Slovana, Iskra-Olimpija iz Ljubljane in iz Novega mesta. Čeprav je ekipa doslej zmagala samo dvakrat, ostale tekme pa je izgubila, je s svojo igro dokazala, da je enakovredna drugim. To tekmovanje bo trajalo do konca aprila.

Mladinci pa so se s svojo zmago uvrstili v eno izmed skupin slovenske mladinske lige, ki se bo pričela v začetku maja in bo trajala do sredine oktobra letošnjega leta.

Ker je kvaliteta igre kadetov in mladincev zaradi sistematičnega dela v Sloveniji precej visoka, so vse tekme kvalitetne, zato vabimo vse ljubitelje košarke, da si jih ogledajo, kadar so v športni dvorani v Cerknici.

T. Urbas

V SPOMIN

Sporočamo žalostno novico, da je ugasnilo življenje kar dvema našima upokojencema:

Jožetu SRPANU iz Nadleska, ki je bil neposredno pred upokojitvijo v naši temeljni organizaciji zaposlen le krajši čas. Zaposlen je bil na delih in nalogah »razna dela na skladišču žaganega lesa«.

Janezu GORŠETU iz Nadleska. V naši temeljni organizaciji je bil zaposlen prav od leta 1945 pa do upokojitve 1960. leta. Zaposlen je bil na skladišču žaganega lesa in na hlodišču, od koder je odšel v zasluženi pokoj.

Vsem, ki smo ju poznali, bosta ostala v spominu kot skromna, vestna in dobra tovariša.

Kolektiv TOZD Žagalnica
Stari trg

Po hudi in zahrbtni bolezni je mnogo prezgodaj 27. januarja v oseminpetdesetem letu starosti umrla dolgoletna delavka našega kolektiva, upokojenka VIDA MIHELČIČ.

V naši temeljni organizaciji je bila zaposlena od 1948. leta pri različnih opravilih in nalogah, pred upokojitvijo pa je bila transportna delavka v oddelku predmontaža.

Svoje delo je opravljala vestno in je kot dolgoletna delavka prispevala dragocen delež h graditvi naše družbe.

Delovni kolektiv
TOZD Masiva

BRESTOV OBZORNIK — Glasilo delovne organizacije Brest Cerknica n. sol. o.
Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC.
Ureja uredniški odbor: Marta DRAGOLIČ, Vanda HACE, Borut JERNEJČIČ, Ana KOGEJ, Božo LEVEC, Marta MODIC, Leopold OBLAK, Anton OBREZA, Bernarda PETRIČ, Beno ŠKERLJ, Irena ZEMLJAK in Viktor ŽNIDARŠIČ. Foto: Jože ŠKRLJ.
Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani. Naklada 2800 izvodov.
Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informiranje izvršnega sveta SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1974).

Kegljaške novice

Moštvo KK BREST, ki nastopa v primorski ligi, je na turnirju v Ilirski Bistrici zasedlo drugo mesto.

Rezultati:

	kegljev
1. IZOLA	4997
2. BREST	4975
3. TEKSTINA	4950
4. KOPER	4921
5. IL. BISTRICA	4811
6. TOMOS	4760
7. KRN	4720
8. ANKARAN	4680
9. N. GORICA	4221

Posamezno:

1. ŽUŽEK (Izola) 875 kegljev
2. URBAS (Brest) 874 kegljev
3. F. GORNIK (Brest) 858 kegljev
4. VIDRIH (Tekstina) 856 kegljev itd.

Vrstni red po 4 kolih

	negativ. točk
1. IZOLA	7
2. TEKSTINA	8
3. BREST	13
4. KOPER	15
5. NOVA GORICA	21
6. TOMOS	25
7. KRN	28
8. IL. BISTRICA	28
9. ANKARAN	35

Moška ekipa je nastopila tudi na prvenstvu SR Slovenije, ki je bilo 2. in 3. februarja v Mariboru in v Slovenskih Konjicah ter zasedla osmo mesto z 10.397 podrtimi keglji.

Ekipa je tako končala tekmovanje v republiškem merilu in zasedla v tekmovalni sezoni 1979/1980 14. mesto v Sloveniji.

OBČINSKA TRIM LIGA ZA POKAL KEGLJIŠČA

Na kegljišču v Cerknici se je začela že tradicionalna občinska liga za pokal kegljišča. Nastopa deset ekip iz cerkniške občine. Največja favorita KARTONAŽNA in KOVINOPLASTIKA sta do sedaj premagala vse nasprotnike in bosta v 7. kolu med seboj odločila, kdo bo letošnji občinski prvak.

Rezultati po štirih kolih

	točk
1. KARTONAŽNA	8
2. KOVINOPLASTIKA	8
3. BREST	6
4. GOZDNA	6
5. GRADIŠČE	4
6. OBČINA	4
7. ELEKTRO	2
8. UPOKOJENCI	2
9. GRADNIK	0
10. KOVIND	0

F. Gornik

NAŠI UPOKOJENCI

Novembra preteklega leta je odšla v invalidski pokoj **Ivanka RAVŠELJ** iz Viševka. V naši temeljni organizaciji je bila zaposlena od leta 1970 na različnih proizvodnih delih v stolarni. Nazadnje je bila zaposlena pri lepilnih mizah.

Delovni kolektiv se ji zahvaljuje za njeno marljivo delo in ji želi še veliko srečnih in zdravih let.

Kolektiv TOZD Žagalnica
Stari trg

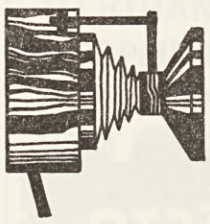

z očmi naše kamere

Varčujmo na vseh ravneh! Obnašajmo se gospodarno! O tem v zadnjem času vsepovsod resno razpravljamo. Ko smo urejali naš arhiv, je šlo med odpad cel kup še uporabnih fasciklov. Morda se bo kdo nasmehnil: kaj se spotikate ob take malenkosti? Vsak Janezek ve: iz malega raste veliko...

— Danes so bile seje kar treh izvršnih odborov SIS-ov nesklepčne. Kako pa, da so seje vašega izvršnega odbora pri zdravstveni skupnosti vedno dobro obiskane, čeprav se kar naprej sestajate?

— Kako bi ne bile? Vsakič dobimo po dvajset jurjev sejnine, pa je za sproti...

(P. S. Da ne bi bil slučajno kdo jezen: podatek velja za preteklo leto!)

Filmi v marcu

1. 3. ob 16. uri in 19.30 — jugoslovanski mladinski film ZADNJA DIRKA.
2. 3. ob 16. uri in 19.30 — ameriški glasbeni flm HVALA BOGU, DANES JE PETEK.
3. 3. ob 19.30 — ameriški vojni film OPERACIJA OB ZORI.
6. 3. ob 19.30 — jugoslovanski vojni film KOTORSKI MORNARJI.
8. 3. ob 16. uri — ameriške risanke — JUNAKI DISNEYLANDA.
8. 3. ob 19.30 in 9. 3. ob 16. uri — ameriški fantastični film BLIŽNJA SREČANJA TRETJE VRSTE.
9. 3. ob 19.30 — ameriška kriminalka KRALJ MAMIL.
10. 3. ob 16. uri in 19.30 — japonski pustolovski film KAMIKAZE NA KOLESIH.
13. 3. ob 19.30 — jugoslovanski zgodovinski film ČLOVEK, KI GA JE TREBA UBITI.
15. 3. ob 19.30 in 16. 3. ob 16. uri — italijanski zgodovinski film KARRAMURAT.
16. 3. ob 19.30 — angleška komedija DOŽIVLJAJI INŠTRUKTORJA VOŽNJE.
17. 3. ob 19.30 — italijanska kriminalka SKRIVNOST ZAPUŠČENE HIŠE.
19. 3. ob 16. uri in 19.30 japonski karate film PAZI SE KLEOPATRE WONG.
20. 3. ob 19.30 — ameriška komedija KLETKA NOROSTI.
21. 3. ob 19.30 in 25. 3. ob 19.30 — italijanski erotični film NEMORALNE NUNE.
22. 3. ob 19.30 in 23. 3. ob 16. uri — ameriška grozljivka PTIČI.
23. 3. ob 19.30 — ameriški pustolovski film ULTIMAT.
24. 3. ob 19.30 — ameriška drama ŽIVLJENJSKA DIRKA.
27. 3. ob 19.30 — jugoslovanska komedija NACIONALNI RAZRED.
29. 3. ob 19.30 in 30. 3. ob 16. uri — ameriški pustolovski film HOOPER — SUPERKASKADER.
30. 3. ob 19.30 — ameriška komedija — LJUBEZENSKE PUSTOLOVŠČINE CASANOVE.
31. 3. ob 19.30 — italijanska komedija NORI SEKS.